

Esperantista

REVUO POR ESPERANTO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Dr. Tomáš Pumpr:

Česká a slovenská literatura v esperantu.

I. Založení evidence a postup práce.

Tři roky poté, kdy Dr. Zamenhof vystoupil na veřejnost se svým projektem umělého jazyka, vyšla první česká učebnice. Byla to »Úplná cvičebnice mezinárodní řeči Dr. Esperanta«, vydaná r. 1890 Františkem VI. Lorencem. V ní se již také objevují první dva překlady z češtiny, totiž česká národní hymna Kde domov můj? (Kie patruj', mia patruj'?) a báseň J. Kollára, Pravda (La vero). Od té doby uplynulo mnoho let, v nichž esperantismus prošel pestrým vývojem: Hnutí rostlo i upadalo - prožívalo vnitřní krize, a zase ožívalo s novým vzmachem. Navenek se tyto jeho osudy projevovaly nejen v počtu organizací a členů, ale i v počtu, rozsahu a kvalitě esperantského tisku: učebnic, cvičebnic, slovníků a časopisů. Literatury originální (nebereme-li zřetel na tiskoviny užitečné) bylo zpočátku nemnoho. Zato velmi kvetlo překladatelství. Adepti nového hnutí si chtěli vyzkoušet nosnost umělého jazyka na slovesných dílech svého národa a zároveň předložit světové veřejnosti důkazy o vyspělosti domácích literatur. Dálo se tak příležitostnými překlady, uveřejňovanými zlomkovitě v periodickém tisku, ale i rozsáhlými převody celých děl, vydávaných knižně. Výběr byl dosti nahodilý, rozsah různý, podle technických možností, a ovšem i jazyková úroveň nestejná.

Zanikaly však i časopisy, jejich výtisky, stejně v malém nákladu vydávané, málokdo systematicky uschoval, a tak i uveřejněné překlady vycházely z lidské paměti. Oficiální péče o evidenci nebylo. To platí o hnutí v cizině i u nás.

Je tomu něco přes dvacet let, co se ministerstvo školství a národní osvěty obrátilo na náš Svaz s dotazem, které věci z české literatury byly již přeloženy do esperanta. To už u nás existovalo několik knižních publikací a velká řada kratších neb zlomkovitých překladů roztroušených po časopisech. Dotaz byl Svazu podnětem k založení evidence, nejprve jednoduché, později ve formě kartotéky, jež měla zachycovati a sledovati překlady z jazyka českého a slovenského.

Postupem doby pracovalo více lidí na tomto úkolu, což se projevuje jistou nejednotností ve zpracování a v obsahu listků. Tento nedostatek lze dodatečně jen nesnadno napravit, ježto mnoho z excerpovaných pramenů je dnes nepřístupno.

Práce postupovala tak, že byly excerpovány celé ročníky jednotlivých časopisů. Doposud byly zpracovány tyto časopisy (letopočty a ročníky znamenají »včetně«):

Esperanto (UEA, Ženeva): od r. 1905 do r. 1931;

Revuo Internacia (Bystřice p. Hostýnem): 1902 a 1903 (úplné);

Časopis čes. esperantistů: 1907—1914 (úplné);

Bohema esperantista — Český esperantista: 1908—1912 (úplné);

Lingvo Internacia (Paříž): 1906-XI—1908-XIII a 1910-XV—1914-XIX;

La kulturo: 1912—1914 (úplné);

Juna Esperantista (Paříž): 1911-IX—1913-XI;

La Progreso: 1918-I—1932-XV;

Germana Esperantista (Berlín): 1921—1922;

Espero Teozofia: 1921-II—1929-X;

Literatura Mondo (Budapešť): První období: 1923-II—1926-V; druhé období: 1931-I—1938-VIII (toto druhé období úplné);

JOS. VONDROUŠEK,
pioniro de movado en Moravio kaj prezidanto de Esperantista klubo en Brno.

Jan Filip:

LA PINO DE NORDO.

Elkreskis la pin' en malvarmo de Nordo.
Ĝi staris fiere kun branĉoj sen flor',
ĝi staris kaj song'is sur roko ĉe fjordo
kun akvo senĉese ŝaŭmanta en plor'.
Ne konis ĝi varmajn kisetojn de suno
kaj belojn, pri kiuj flustretis nur vent' -
en sia eterna malgaja aŭtuno
kuraĝe ĝi bruis en kant' de kontent'.
Vin ofte mi vidas, ho norda vi pino,
sentime staranta en sia vivsort' ...
Kuraĝaj kaj fortaj, konstantaj ĝis fino
ni estu en virt' kiel pino de Nord'.

DUM KLARA NOKTO . . .

(Závišovy písně č. 5.)

Jan Červenka.

(Esperanta traduko libera de Dro Foušek).

Muziko de Rudolf Friml. Op. 1.

Dum klara nokto, kiam luno brilas
per lumo pala tra fenestro mia,
ekstere vento blovas facilmove,
sopiro vokas vin de mia kor' denove.
(:Tiam, ho kara sinjorino mia, mi
vin adoras en silenta miro:)
per forta am', per ĉirkaŭpren' ebria -
mi kisas vin kun flama amdeziro!
Mi songas nur pri la belec' ravanta,
pri la staturo bele harmonia,
pri via amo min feliĉiganta,
sed dume vi pri, l' am' pasia
nenion scias - - sinjorino mia!

Kantita de la tradukinto en Antverpeno dum la kunveno de muzikistoj 5. 8. 1928 kaj dum »déjeuner« de ĉeĥoslovaka konsulo la 8. 8. 1928. (Universala Kongreso.)

Ni legis.

Unua postmilita kongreso de Senacieca Asocio Tutmonda (SAT) okazis la 20-an — 22-an de aprilo 1946 en Nancy, kiel estis decidite en jaro 1939 en Kopenhago, kiam ankoraŭ neniu pensis pri tio, ke la decido estas plenumota nur post sep jaroj. Aliĝis al la kongreso 96 gekamaradoj, ĉeestis 75. La malferma kunveno okazis kun proksimume 150 ĉeestantoj. Salutis la kongreson kamarado Klein je nomo de la Unuiĝo de la sindikataj laboristoj kaj k-do Peeters, deputito S. F. I. O., k-do Claude je la nomo de la Socialista partio, vizitis la kongreson kamarado P. O. Lapie, deputito, profesoro Donzelot, rektoro de l' Akademio. Pri ĝenerala agado raportis k-do Glodo: »Li montras la malfacilan kaj riskan agadon dum la milito. Li parolas pri la eldonoj de SAT-Amikaro: »Cours rationnel.« Kalendaro, Kongresmarko kaj broŝuro »Une Humanité, une langue«, aliaj sekvo. Li atentigas pri regula apero de nia Bulteno, ekde oktobro 1944 ĝis nun, substrekante, ke SAT-Amikaro estas la sola esperantista gazeto en Francio, kiu aperis regule dum tiu periodo. Li insistas pri la organizado de multaj kursoj kaj bakado de novaj esperantistoj, por ke SAT-Amikaro estu 1000-membra fine de l' jaro.« (SAT-Amikaro, majo 1946, Paris 20, 67 Av. Gambetta, majo 1946.)

Kio estas packontrakto laŭ la instruo de la mondhistorio? Dokumento garantianta pli malpli longan periodon, dum kiu la kontraktintaj potenculoj favoros la forigon de ruboj, rekonstruadon, profitigon de inventaĵoj produktitaj dum la milita fortostreĉo, akcelas pluan evoluon de tekniko, sed tio kune kaj aparte ne signifas pacon kaj en la realeco tio donas nur eblecon por pli libera packonstruo. Fine oni devas kompreni, ke armistico, packontrakto ne signifas veran pacon, kaj ke sen sistema kaj persiste plenumata packonstruado oni neniam atingos la pacon. (Julio Baghy en »Sundhungara stelo, marto 1946, tria numero. Aperas en Gyula. Abonprezo por unu jaro por enlandanoj 48, por eksterlandanoj 72 folioj de neuzita skribpapero.)

Parolado de ministro Jan Masaryk en la packonferenco la 2-an de aŭgusto estas komentariata sur u-

Oomoto Internacia: 1926—1935;

Oomoto: 1930—1932;

Ligilo (Prostějov): 1930—1939 (úplné);

Byly také prohlédnuty některé starší učebnice a čítanky, v nichž často byl nějaký kratší překlad uveřejněn, zejména:

Fr. Vl. Lorenz: Úplná učebnice mezin. řeči Dr. Esp. (1890);

Kühnel: Methoda Kühnelova. Úplná učebnice Esperanta (1909);

Vymazal: Mezinárodní řeč Esp. pro samouky (vyd. I a II);

Čejka-Krumholc: Esp., jazyk mezinárodní;

Žďárský-K. Procházka: Učebnice Esperanta (1923);

Šupichová: Malá učebnice Esperanta (1924);

Jos. Bednář: Esp. ve 100 hodinách (1925);

Dr. A. Šilha: Učebnice pomocné mezinár. řeči esp. (1926);

Šupichová: Legu kaj parolu (1925);

Šupichová: Esp. kurs v časopise Malý čtenář (1911—1918);

Šupichová: Esp. kurs v časopise Rozkvět (1916—1918).

II. Obsah kartotéky.

Je zajímavé probírat se touto kartotékou. Barvou lístků jsou rozlišené věci, jež vyšly jako samostatné publikace (kniha nebo brožura), od věcí uveřejněných v časopisech, či pohromadě s jinými, v nějakém sborníku. Na jiných listcích jsou vedeny překlady, jež byly uvedeny na veřejnost z rukopisu jinou formou než tiskem (na př. v rozhlasě). Konečně jsou do kartotéky zařazovány i překlady, které má některý samičeán v rukopise, aniž byly dosud jakkoli zveřejněny. Zde ovšem jsme odkázáni na náhodné zprávy, jež nebývají vždy zcela spolehlivé.

Dnes má svazová kartotéka 521 lístků o *vytištěných* překladech. Z toho je 28 lístků o samostatných publikacích a 493 lístků o překladech uveřejněných nesamostatně (v časopisech nebo sbornících).

Je-li některá věc přeložena nebo přetištěna vícekrát, má přesto jediný lístek. Pouze v případě, že byla uveřejněna jak samostatně, tak i nesamostatně, má lístky dva.

V dalším podáme podrobnější zprávu o překladech uveřejněných tiskem, a to zvlášť o samostatných a zvlášť o nesamostatných publikacích.

1. Publikace samostatné:

Kromě několika příležitostných brožur, jež zde neuvádíme, vyšly knižně:

Dr. Absolon: Moravský Kras a propast Macocha — Moravia Karsto kaj abismo Macocha (přel. Jan Blahoslav 1921);

Jak. Arbes: Rakontoj. (Překlad čtyř romanet od Jos. Grni z r. 1908, a to: Ze života Mozartova, Bílé svatební šaty, Moderní Magdalena, První noc u mrtvol);

Dr. Alex. Batěk: Naučení pro mládež o pohlavním životě — Instruo por ĝejunuloj pri la seksa vivo. (Přel. Z. Kuliková);

Petr Bezruč: Silezijské básně (výbor dvanácti ze Slezských písní, blankversem přeložil Vlad. Adamík 1927);

Karel Čapek: RUR (přeložili r. 1926 Moraviaj Esp. Pioniroj, t. j. Jar. Mastný, Ant. Kudela a Albín Neuzil);

Karel Čapek: Bílá nemoc — Blanka Malsano (přeložil Theodor Kilian 1938);

K. M. Čapek Chod: Noveloj (překlad tří novel: Če rotacia presmaŝino, La patro, Tuj-branĉo; přeložili Moraviaj Esp. Pioniroj 1934);

Petr Den: Tvůrcem snadno a rychle — Kiel fariĝi kreanto facile kaj rapide (přeložili Mor. Esp. Pioniroj 1935);

Karel Jar. Erben: Kytice — Bukedo (přel. Dr. T. Pumpr 1935);

Jar. Hašek: Dobrý voják Švejk — Travivaĵoj de la brava soldato Ŝvejk en la mondmilito (zlomek románu přeložil J. Štádlér 1934);

J. Herben: O chudém chlapci, který se proslavil — Malriĉa knabo, kiu gloriĝis (přeložili Mor. Esp. Pioniroj 1930);

Ignát Herrmann: Foksl - Voříšek — Fokso - Nukso (přel. Mor. Esp. Pioniroj 1932);

Jiří Mahen: Šotek Ondra — La koboldo Ondra (přel. Mor. Esp. Pioniroj 1921);

J. S. Machar: Benedek (přeložil R. Fridrich 1913);

Božena Němcová: Babička — Avineto (přeložili Vl. Tobek a K. Pro-

cháza, vycházelo jako příloha Časopisu čes. esperantistů 1909—1914, dokončeno 1921);
 Arne Novák: Česká literatura s ptačí perspektivy — Ĉefa literaturo laŭ la birdperspektivo (přel. Vincenc Kroužil 1921. Z esperantského vydání přeloženo do litevštiny);
 Dr Jan Novák: Jan Amos Komenský — Comenius (přel. Rondeto de Esp-inoj en Praha 1921);
 Hugó Vavris: František Lelčec ve službách Sherlocka Holmese — Sherlock Holmes en servoj de la hispana trono (přeložili Ed. Kühnel a K. Procházka 1910);
 Lad. Vladyka: Já v něm — Mi en li (přel. Mor. Esp. Pioniroj 1933);
 Jan Vrba: Boží člověk — Homo de Dio (přel. J. Hladký 1936);
 Jar. Vrchlický: Noc na Karlštejně — Nokto en Karlův Týn (přeložil Miloš Lukáš 1921);
 Jan Welzl: Třicet let na zlatém severu — Tridek jarojn en la Ora Nordo (přel. Mor. Esp. Pioniroj 1931);
 Jiří Wolker: Balada o očích topičových — Balado pri okuloj de l' hejtiŝto (bibliofilské vydání překladu J. V. Šamly 1936);
 Vilém Werner: Lidé na kře — Homoj sur flosglacio (přeložili Mor. Esp. Pioniroj 1937).

Ve formě sborníků s díly více autorů vyšly tyto knihy:

Bohemaj grenatoj od Dr Stanislava Schulhofa, vyšlo 1920 (překlad 15 básní od Vrchlického, Ant. Klášterského, Petra Bezruče, Jana Nerudy, Otakara Březiny, K. H. Borovského, S. K. Neumana, Sv. Čecha, Jana Rokyty, Karla Červinky, Ant. Sovy, Jar. Kvapila, Ot. Fischera, J. S. Machara).

Du noveloj. (Dvě novely: Jiří Sumín: Pěstouni — Genutrantoj, Růž. Svobodová: Maryčka tanečnice — Maryčka Danculino; přeložili Mor. Esp. Pioniroj 1933).

Ĉeĥoslovaka Antologio. V redakci O. Ginze a Dr Stan. Kamaryta a za spolupráce dalších 26 překladatelů, vyšlo r. 1935. Je to reprezentativní dílo o 500 stranách, obsahujících 107 překladů z děl 69 českých a slovenských autorů.

Na tomto místě je třeba se zmínit o československém čísle časopisu *Literatura Mondo* (Budapešť, prosinec 1932), jež obsahuje překlady z 16 českých autorů, pořízené osmi překladateli.

Podrobná bibliografická data o většině těchto knih lze nalézt v publikaci *Ĉeĥoslovaka Antologio* na str. 464.

2. Publikace nesamostatné.

O nesamostatných publikacích nemůžeme z naší kartotéky dnes uveřejnit nic víc než pouhá jména. Uvádím autory, z nichž bylo překládáno, ať již málo či mnoho, v abecedním pořádku. Počet překladů je vyjádřen číslicí v závorce. Není-li u jména žádné číslo, znamená to, že o tomto autoru je v kartotéce jediný lístek. Pro úplnost opakujeme v tomto seznamu i autory se samostatnými publikacemi, ale odlišujeme příslušné lístky zkratkou »kn.«, (t. j. kniha nebo brožura).

A. Dr K. Absolon (1 kn. a 1), Janko Alexy (2), J. Arbes (1 kn. a 5);
 B. J. Šimon Baar (4), Ed. Bass, Fr. Balý, Dr A. S. Batěk (1 kn. a 8), Rud. Bechyně, K. Beista, Dr Jos. Bělohav (2 kn.), Dr Ed. Beneš, Vojta Beneš, Božena Benešová, Dr A. Bezděk, Petr Bezruč (1 kn., a 8), Dr J. A. Bláha, Dr J. Branberger, Ot. Březina (5);
 C. A. Cekota, Ed. Cenek, Jar. Císař (1 kn.);
 Č. Karel Čapek (2 kn. a 19), Josef Čapek, K. M. Čapek Chod (1 kn. a 1), Helena Čapková (2), Sv. Čech (8), Lad. Čelakovský, Jindřich Černý (2), V. Černý, Jan Cervenka, Karel Červinka;
 D. Petr Dejmek, Petr Den (1 kn. a 1), Jar. Durych, Viktor Dyk (3);
 E. Zdeněk Endris, Eliášová, K. J. Erben (1 kn. a 6);
 F. D. C. Faltis, Ot. Fischer, J. B. Foerster, V. Freyn, Rud. Fridrich (2);
 G. Gamma, M. Gebauerová, Hana Gregorová, Jan Grmela;
 H. Gustav Haberman (2), Fr. Halas, Vít. Hálek (2), O. Hanousková (1 kn.), O. Hantich, Jar. Hašek (1 kn. a 2), Jarmila Hašková (6), Jiří Hanumann,, F. J. Havelka, Jan Havlasa (3), Karel Havlíček Borovský

nua paĝo de Heroldo de E. (el 15. sept.): La delegitoj kiuj certe kutimas aŭdi »belajn« paroladojn, aŭskultis lin senspire, ĉar tiun ĉi fojon ne simple temis pri »bela« parolado sed ĉi foje parolis *homo*, kaj li finis sian paroladon per la vortoj: »Se ni povus starigi veran pacon, pacon longdaŭran, pacon por ĉiuj tempoj, ĉu tio ne estus belega?« Dum minutoj la salonego estis plena de tondra aplaŭdo, kaj maljuna virineto, kiu hazarde troviĝis tie kaj kiu supezeble venis el Centra Eŭropo, diris: »Jen parolis iu kun koro!«

Nia rilato al germanaj esperantistoj. Heroldo enpresas en n-ro el 15. IX. el manuskripto sendita de judapola esperantisto: »Ĉu germanoj kaj aŭstroj protestis kontraŭ la Hitlera regado? Ne! Kiel ŝafoj ili fidele sekvis sian »gvidanton« por estri kaj superi la tutan mondon. — Kaj esperantistoj? Ili kunfandiĝis kun la amaso de »fideluloj« proponante eĉ en la komenco siajn servojn, tradukante la paroladojn de la »gvidanto« kaj similaĵn inspirajn eldonajojn. — Kaj kiel ĝuste diris la konata germana verkisto, elmigrinta eksterlanden, kulpas kaj respondecas pro la faritaj krimoj tuta germana popolo, kulpas kaj respondecas ankaŭ ĝia parto — la germana esperantistaro. — Kaj solene ni devas proklami, ke kun germanaj kaj aŭstraj esperantistoj ni volas havi nenion komunan! Ne sufiĉas nur kono, eĉ la plej perfekta, de la lingvo Esperanto por esti akceptata inter honestaj homoj. — Anoj de la murdisto familio ne povas esti niaj samideanoj!« — Jen vortoj de homo tre suferinta. Sufero iam kaŭzas akrecon de penskapableco. La problemo tuŝita estas grava kaj meritas pripenson kaj esploron fundan, sinceran kaj larĝvidan. Ni laŭdas redaktoron de Heroldo pro tio, ke li donis publikecon al tiaj ĉi ideoj. En la n-ro el 15. X. ni legas, ke tiu artikolo elvokis protestojn el kelkaj ne-germanoj landoj. Oni promesas diskuton.

Monda revuo ilustrita estas nova gazeto, aperanta depost marto 1946 en Danujo, redaktata kaj eldonata de C. Pedersen, Poŝtkesto 30 en Randers. Tre bele presitaj kajeroj 12 paĝaj kun kovrilo, unu kajero kostas 1 dan. kronon. Abono por jaro 1946 19 internaciaj respondkuponoj (por sume 9 numeroj). La gazeto volas esti speco de familia revuo, sed por tio ĝi estas iom malampleksa. La

redakcio plendas, ke eminentaj kunlaborantoj ne anoncas sin ĉe ĝi. Tio estas komprenebla. Nove fondata gazeto nepre devas mem alporti novan noton en la koncerton de la gazetaro, ĝi mem devas havi aŭtorojn, kiuj povas kaj volas diri al internacia publiko ion novan en la enhavo aŭ en la formo. Tion la nova revuo malhavas. Geografiaj bildoj sur kovrilo estas belaj sed ĉiu leganto aŭ foliumanto en gazetoj diversaj ofte vidis similajn ja eĉ la la samajn (turbo Napoli, preĝejo vilaĝa en Rumanujo, betuloj, mara bordo). Kial represi en la revuo por esperantistoj himnon konatan el ĉiu lernolibro? Ni permezas al ni tiun ĉi sincerecon, ĉar ni bedaŭras mankon de kuraĝo kaj de novaj ideoj, kiuj estas precipe nun nepre bezonataj por la mondo ĝenerale kaj por nia movado aparte. Ne la bela preso signifas antaŭen iron, sed ekskluzive la spirito mem, ankaŭ inter la esperantistoj. La revuo estas ne multekosta, tial ni ĝin eĉ rekomendas al tiuj, kiuj ŝatas bele persistan gazeton ilustritan tre dece, sed ni rekomendas al la redakcio iniciatemon por vekti aŭ krei novajn aŭtorojn.

Kamarado Lanti rakontas pri Meksikio en Sennaciulo (septembro, 9-a numero de la 17-a jarkolekto) tre freŝe kaj interese. Li travivis la militon en tiu ĉi lando de eterna printempo. Kvankam jam 67-jara, scias tiu ĉi fondinto kaj multjara organizinto de la laborista Esperanto-movado raportiti pri dokumentoj de la malalta vivnivelo de meksikanoj tre impresive. »Nunjare jurnalaj raportis, ke en la Federa distrikto t. e. unu el la 28 »ŝtatoj« aŭ distriktoj de Meksikio mankis lokoj por 50.000 lernantoj! Kiom estas la nombro en la tuta lando! mi nun ne scias.« — »Ofte mi legas en gazetoj ke en 1910 la meksikia popolo faris revolucion kaj konkeris liberon. Mi ne scias kian; eble temas pri la libero jeti ĉian rubon surstraten, fumadi en tramoj kaj busoj kaj bruadi tage kaj nokte. Aŭ ĉu temas pri libero por laboristoj manifestacii surstrate, organizi festotagojn honore al armeo kaj ĉiuokaze kriadi Vivu Meksikio!«

Kongreso de nederlandaj esperantistoj okazis la 7-an de septembro en Utrecht aranĝita de Nederlanda Centra Komitato Esperantista, kiu kunigas reprezentantojn de kvar nederlandaj asocioj (neutrala, laborista, katolika, kristana). La parolantoj al-

(6), F. Havránek, Dr. J. Herben (1 kn. a 2), Ignát Herrmann (1 kn. a 5), Dr. J. Hodál (1 kn.), R. R. Hofmeister, Karel Horký (9), Dr. J. L. Hrdina, J. C. Hronský (2), Hřšel, Jan. Fr. Hruška (4), Jan Hrušovský, Jaroslav Hubálek, P. O. Hviezdoslav (5); J. Bol. Jablonský (2), Jos. Jahoda, G. Jaroš (3), M. Jensenová, Viktor Kam. Jeřábek, Janko Jesenský (3), Peter Jilemnický, Alois Jirásek (12), F. R. Jirman, K. Jiskra; K. Dr. O. Kádner, K. Kálal (2), Bohdan Kaminský, Valda Kantor, Jan Karafiát, Jiří Karásek ze Lvovic, Ant. Klášterský, J. Klvaňa, J. Kollár, Jan Amos Komenský (2), Josef Kopta, Jan Kranich, Ivan Krasko, Štefan Kréméry (2), Dr. F. V. Krejčí (5), Dr. K. Krofta, Josef Kubelka, Martin Kukučín, Jar. Kvapil; L. Fr. Langer (2), Em. Lešehrad (5), E. Lešetický, Lev, Emil B. Lukáč, M. E. Macan, Antonín Macek (2), Jiří Mahen (1 kn.), Macháč, J. S. Machar (1 kn. a 34), Marie Majerová (2), Helena Malířová, Dr. Fr. Mareš, T. G. Masaryk (11), Dr. Alice Masaryková, Karel Mašek (Fa Presto), Rud. Medek, Štefan Mihal, Hana Michalovicová, Alois Mrštík, Vilém Mrštík (2), bratři Mrštíkové, Aug. Eug. Mužík (3); N. Lad. J. Nadasy, Božena Němcová (1 kn. a 2), Jan Neruda (24), K. St. Neumann, V. Nezval, Arne Novák (1 kn. a 3), Dr. Jan Novák (1 kn.), Laco Novomeský (2), Karel Nový; O. Frant. Omelka, Ivan Olbracht; P. Fr. Palacký, J. Pekař (1 kn.), Marie Pernicová, Ferd. Písecký, Fr. Plamínková (2), Karel Pleskač, Gabriela Preissová, Josef V. Pleva, Ludmila Podjavorinská, Karel Poláček, F. Procházka (2); R. Karel Rais, Vojt. Rakous, Martin Rázus, Jan Rokyta (2), Z. Ron, Vladimír Roy, Miroslav Rutte (2); S. H. Sedláček, Frant. Sekanina, Karel Sezima, K. Scheinpflug, Olga Scheinpflugová, Dr. Stan. Schulhof, F. Skácelík, J. V. Sládek (5), Dr. Eduard Slavík, Bedřich Smetana, Ján Smrek (2), F. Sokol Tůma, Ant. Sova (8), Vladimír Stiegler, Lad. Stroupežnický, Jiří Sumín, J. Svátek, Emil Svoboda, Růžena Svobodová (4), Alois Svojsík; Š. Josef Šimánek (2), M. A. Šimáček (2), Jos. K. Šlejhar, A. V. Šmilovský, Jan Šnobl, Elena Šoltésová, Fráňa Šrámek (3); T. Jos. Gregor Tajovský, Ot. Theer (2), Anna Marie Tilschová, Timrava, Karel Toman (2), Trapl, J. V. Třebízský, Emil Tréval, Jos. Kajetán Tyl; U. J. Uher, Milo Urban; V. A. Vachek, Emil Vachek, Sv. Hurban Vajanský (6), Edvard Valenta (2), Gejza Vámoš, Lad. Vančura, Hugo Vavris (1 kn. a 1), V. Vážný, Č. Viedeman, Viková-Kunětická, V. Vitek, Ladislav Vladyka (1 kn.), Lev Vladyka (3), Bartoš Vlček, Jaroslav Vlček, Dr. V. Vorovka, Karel Vorovka, Jan Vrba (1 kn. a 5), Jar. Vrchlický (1 kn. a 26); W. Jan Welzl (1 kn.); Vilém Werner (1 kn.) K. de Wetter, Jiří Wolker (1 kn. a 7), Fr. Wollman; Z. L. N. Zvěřina, Julius Zeyer (8).

Z anonymních děl je třeba se zde zmíniti o básni Podkoní a žák ze 14. stol., o básni Věneček z Rukopisu Královédvorského a o fragmentu z Prorectví slepého mládence.

Vlastní kapitolu by tvořily překlady českých a slovenských lidových i duchovních písní. Mnoho jich koluje mezi samideány v rukopise nebo cyklostylem rozmnožených, mnoho jich vyšlo v různých časopisech. Knižně vyšly překlady Jana Filipa Kantareto (lidové písně) a Česoslavakaj Kristnaskaj kantoj (koledy).

V této souvislosti uvedme ještě výbory z českých oper, jež kdysi vysílala brněnská Verda stacio (Prodaná nevěsta, Hubička). V rukopise existuje překlad celého Kvapilova libreta pro operu Rusalka.

Z kartotéky lze učinit několik zajímavých závěrů: Nejčastěji byl překládán J. Sv. Machar (35 listků, z toho 1 kniha). Jeho volný jambický verš se přímo nabízel k převodu Za ním jde Jan Neruda (24 listků). Z prosaiků vede Karel Čapek (2 knihy a 19 dalších listků), pak Alois Jirásek (12) a T. G. Masaryk (11). Na místo nikoli poslední je nutno

zařaditi Petra Bezruče (1 kniha s 12 básněmi a 8 dalších lístků). Jeho Maryčka Magdonova byla nejčastěji překládána, neboť našla celkem 5 interpretů (St. Schulhof 1908, polský esperantista Pfeffer pod pseudon. Ardanto Popolow 1920, Vlad. Adamík 1927, Rud. Hromada 1931, Jar. Šustr 1934) a byla celkem podle našich záznamů nejméně osmkrát přetištěna. Také báseň Svat. Čecha, Bratrství — La frateco v překladu St. Schulhofa byla často publikována a přednášena (máme záznam o 5 uveřejněních). Stejného počtu došla Březinova báseň Má matka — Mia patrino, rovněž v Schulhofově překladu.

Stojí za zmínku, že z češtiny do esperanta překládali nejen Češi, ale i cizinci. Z Vrchlického překládal Polák Leo Belmont a Maďar Kalocsay, z Rukopisu Královédvorského Polák Grabowski, z Bezruče Polák Pfeffer, ze Šnobra Estonka Hilda Dresen. A naopak zase esperantský text našich slovesných děl byl vícekrát podkladem pro jejich převod do cizích národních jazyků. Přirozeně se o takovém případě dovidáme jen příležitostně a také nemůžeme sledovat, zda překlad byl též uveřejněn. Víme o překladech do litevštiny, finštiny, dánštiny, italštiny, švédštiny, angličtiny.

III. Úkoly a spolupráce.

Toto přehledné stručné pojednání skončíme apelem na čtenáře. Snad nebude mezi samideány nikoho, kdo by popíral význam vedené evidence. Potřebujeme však vaši součinnost v několika směrech:

a) Někteří esperantisté hromadí a vedou již po léta svoje vlastní seznamy, výstřižky neb jiné sbírky materiálu, jimiž by mohli vhodně doplniti naši evidenci. Prosíme je, aby nám je poskytli k nahlédnutí a zpracování, načež jim budou znovu vráceny.

b) Bylo by velmi prospěšné, kdyby existoval ústav, jenž by měl k dispozici aspoň nejdůležitější díla z esp. literatury a jenž by uschovával po jednom exempláři všech dostupných esperantských časopisů; tedy jeden z úkolů, jaké mělo plniti Esp. museum ve Vídni. Tomuto ústavu by bylo možno též odkazovati pozůstalosti odcházejících veteránů, které za dnešního neorganizovaného stavu častokrát přicházejí vniveč.

Snad jednou bude možno, aby se Svaz stal takovým depositním místem. Zatím je to jen zbožné přání. Ale aspoň něco by bylo lze už nyní zaříditi: Evidenci vzácných nebo těžko přístupných časopisů. Žádáme od Vás opravdu maličkost: *Napište nám, máte-li úplné ročníky esperantských časopisů z doby před rokem 1918*, a to však, nejen těch, které vycházely v cizině, ale i těch, jež byly vydávány u nás. *Z doby po r. 1918* nás zajímají zejména úplné ročníky časopisů vydávaných v cizině. Zachytime adresy těchto majitelů v naší kartotéce, čímž bude umožněno těm, kdož pracují v esperantologii, vyprositi si nahlédnutí do těchto tiskovin a použití jich k vědeckému či praktickému účelu. Tuto evidenci bychom pak jednou rádi doplnili i o evidenci jiných vzácných tisků, na př. starých učebnic, dále též esperantských slovníků, zejména technických.

c) Snad by se našel mezi Vámi někdo, kdo by byl ochoten i k aktivní spolupráci při tomto úkolu. Prosíme: Máte-li doma úplné ročníky některého esperantského časopisu, který není jmenován v hořejším seznamu, nebo je-li Vám takovýto časopis přístupný, přihlaste se k excerpování. Je to práce lehká i zajímavá. Má pro nás význam i spolehlivá zpráva negativní, že totiž v tomto ročníku není žádného překladu z češtiny nebo slovenštiny. Pro kladné zprávy je třeba těchto dat: Autor, název díla (podle okolností i český titul, po případě údaj, že jde o zlomek většího díla a kterého), jméno či značka překladatele, název časopisu, jeho ročník a číslo, jakož i stránky, kde je překlad uveřejněn. Jde-li o nějaký exotický časopis, je žádoucí udati i místo vydávání.

d) Je-li někdo ochoten účastniti se této práce a nemá sám přístupu k časopisům, jež by bylo možno excerpovati, nechť se rovněž přihlásí. Svaz by zprostředkoval zapůjčení potřebných exemplářů od těch samideánů, kteří jimi disponují.

e) Je řada esperantistů, kteří mají neuveřejněné překlady z české nebo slovenské literatury, věci kratší i delší, verše i prózu. Oznamte nám tyto věci a uveďte, kde je rukopis uložen.

parolis publikon preskaŭ milkapan, inter kiuj troviĝis reprezentantoj de diversaj organizaĵoj ne-esperantistaj. Estas fakto malofte por esperantista nacia kunveno kalkuli milon da ĉeestantoj. Oni sukcesis starigi honoran kaj rekomendan komitaton el eminentuloj diversfakaj, kies nomoj jam per si mem favoras propagandon. (Laŭ Laborista Esperantisto, oktobro).

Konferenco de Tutmonda Junularorganizo okazis la 1—5-an de aŭgusto en Blankenberge sur flandra marbordo (Belgio). Alvenis ĝejunuloj el 7 nacioj en suma nombro ĉirkaŭ cent. La ĝejunuloj aŭskultis multajn paroladojn kaj krome ĝuis tre belan pejzaĝon kaj amikan gastigadon de enlandaj samideanoj. Entuziasmo kaj juneca ardo fajris. Ni bedaŭras ne povi doni al niaj legantoj pli detalan priskribon de tiu ĉi tre grava konferenco. Sed en la tre longa raporto en Flandra esperantisto (septembro 1946) ni ne trovas raportindaĵojn. La solaj nomoj de parolintoj nenion diras. Ni eĉ timas, ke la junaj ĉeestantoj estis iom tro enuigataj de oratoraroj.

For la dogmojn! Sed ne malofte okazis, ke katolikaj kaj protestantaj laboristoj strikis. Kaj por aliĝi al sindikato aŭ kooperativo ne necesas nepre esti ateisto aŭ t. n. liberpensulo. Eĉ en komunistaj kaj socialistaj partioj troviĝas anoj el diversekleziaj religioj. Sekve, kial ne estu same en SAT?

Mi ne kredas, ke kristanaj SATanoj, ekz-e, volus devigi min, aŭ iun ajn alian agnostikiston, partopreni en konstruado de preĝejo aŭ en la vivtenado al pastro. Sed mi ne estas tute certa, ĉu ĉiu ateisto to'erus, ke mi staru antaŭ la maŭzoleo de Lenin kun ĉapelo surkape...

Ne malmultaj ateistoj estas dogmanoj. Sur metafizika kampo, plej ofte la neo aŭ la aserto nur signas ian kredon ĉe la neantoj kaj asertantoj. Mi mem ne kredas je ekzisto de Dio, sed ne ĝin neas. (E. Lanti en Sennaciulo, aŭgusto 1946.)

Korsira poemo. En Malgranda revuo (1946, n-ro 2) estas tradukita de J. Kohen-Cedek el Jerusalema poemo de Natan Alterman »El ĉiuj popoloj«, kiu en mistika ekstazo dankas Dion pro la graco pruve farita al judoj per tio, ke Dio ĝuste elektis ilin por martirigi:

Do Dio! El ĉiuj popoloj sur ter'

elektis Vi nin kaj preferis;
 je gloro eterna de Via mister'
 Vi nin — la amatojn — oferis.
 Vi niajn infanojn por buĉ' kaj tortur'
 elektis el ĉiuj popoloj,
 por mort' kaj turment', por martira
 terur',
 el ĉefoj, el angloj, el poloj...

La longa poemo mem ne eminentas, almenaŭ juĝante laŭ la traduko. Sed la malĝojo elvokata per rememoro pri terura'oj de jud-martireco dum tiu ĉi milito estas pliakraĝata per konstato, ke oni en Jerusalemo envasias al poloj, ĉefoj, angloj malpli grandan gradon de martirado, kvankam ankaŭ tiuj ĉi nacioj pensas, ke ili estas trasuferintaj sian parton, ekzemple la poloj. Kaj malsatmortoj en Nederlando! Kion konsili? Eble humilecon reciprokan. Kio helpos malebligi la militon? Neniu scias. Kaj ĉiu klopodas sin mem suferigi, almenaŭ pro la suferinta turmentado.

Aŭroro, Tribuna Heroldo kaj centra oficiala monata gazeto de Homar-guardio aperas en Vizovice, redaktata de »Ĉefredaktoro« Steleculo-Hvězdenký, depost aŭgusto 1945. Numero estas 4-paĝa, la lasta nur 2-paĝa. En jaro 1945 aperis sume 8 paĝoj, en jaro 1946 14 paĝoj de nia formato. En la enhavo estas relative multaj versaĵoj de la ĉefredaktoro. En la numero el marto 1946 estas sciigo, ke revenis hejmen samideano Jarin. En organizaj artikoloj oni parolas pri fondo de ia nova »Homar-guardio«, kiu nomo estis anstataŭita per nomo »Socialista Esperantista Tutmonda Asocio«, sed oni ree revenas al la origina nomo. La tendenco ne estas klara. Ni ja ankaŭ estas socialistoj, sed tute ne intencas iri en trupeto, kiu ĝis nun ne vidigis ion alian ol disputon kaj emfazan rakontadon pri vangfrapo, kiun simbolo sinjoro Steleculo bonvolas doni al iu »malica ridigulo«. Ne plaĉas la ni, ke la eldonanto uzis titolon *Aŭroro*, kiu vorto havas kiel gazet-titolo tradicion multjaran kaj tre respektindan por organo de nevidantaj-esperantisto. Kaj tiu organo aperas post la liberiĝo denove. La laborista esperantista movado ne kunlaboras kun la Homar-guardio.

Danuba Esperanto-Federacio. Dum la XVIa Hungara E. Kongreso, 18. — 20. 8. 1946 en Oroshaza Julio Baghy konigis sian gravan planon pri la esperantista kunlaborado de

f) Nepouŝtĝjte se do novyĝ rozszahlejsĝyĝ prekladŭ, aniz byste se zepalti v naŝi evidenci, zda nepracuje na teze veci jiz nekdo jinŭ. Vylouci se tak nehospodarnŭ opakovanŭ teze prace. Podle zaznamu v naŝi kartotece (kterŭ bohužel nyní jiz nenŭ prekontrolovatelnŭ) byli na pŝ. Jiraskovi Psohlavci prekladani ctyĝikrat, ale o rukopisech nevŭme.

g) Každŭ naŝ samidean by meĝ mŭti ve svem majetku pokud možno vŝechny preklady z cŝeskŭ a slovenskŭ literatury, vyŝle jako samostatnŭ publikace. Za dneŝnŭch pomŕu to ovŝem nenŭ cil plnŭ uskuteĝnitelnŭ. Ale meĝ by byt ctyzadosti aspoŝ vŝech klubŭ a spolku esperantskŭch, aby tato dŭla si pro svŭ knihovny opatřily, ať koupi, vŭmŕnou ĉi darem. Nŕkterŭ veci jsou vŝak jiz tak vzacnŭ, že mnohŭm samideanŭm se nepodařŭ ani je spatřŭti (na pŝ. Nŕmcovŭ Babiĝka). Kdyby byl dostateĝnŭ zŭjem, bylo by snad možno pomŭŝlet na novŭ vydani, tŕebas v prepracovanŭ, modernŕjsŭ formŕ.

Prvnŭ i druhŭ svŕtovŭ vŭlka pŕervalo vŭvojovou linii naŝeho hnutŭ, takže se zaĝnŭ jeho novŭ etapa. Vŝe starŝi se stalo historiŭ. Mnoho, pŕemnoho materiŭlu, knih, ĉasopisŭ, rukopisŭ a jinŭch pamŭtek se stalo obŕtŭ vŭlky. Je nebezpeĝŭ, že ĉas dokonĉŭ zkŭzu a zahladŭ za sebou stopy. Je naŝŭ povinnosti zachytŭti, co jeŝtŕ lze. K tomu cilŭ smŕruje i naŝe dneŝnŭ vŭzva. Zapadne bez odezvy?

Piŝte řediteli literŕrnŭ komise Svazu. Adresa: JUDr Tomŕŝ Pumpŕ, vrchnŭ odborovŭ rada ministerstva vnŭtra, Praha-Břevnov, Bŕlohorskŭ 1404.

Klopodoj por mondregistaro.

Amerika idealismo! Ĝi enestas tre profunde en multaj amerikaj koroj. En tiu idealismo estas ero de praktikeco, kiu ne volas resti ĉe vortoj sed tuj la idealon efektiviĝi. Ne ĉiuj kredas, ke utopio estas efektiviĝebla. Ni, kiuj kredas, ke limoj de homa racio ne estas konataj al iu ajn, ni kredas, ke ankaŭ utopioj estas efektiviĝeblaj.

Unu el tiuj efektiviĝotaj utopioj ĝis nun, kiu devas esti efektiviĝata, se ni efektive kredas, ke la stato de homaro estas pliboniĝebla, estas kreo de Tutmonda registaro, do ne Unuigitaj ŝtatoj, sed unu federacia ŝtato el kiu estas derivata tutmonda registaro. En Ameriko ekzistas homoj, kiuj kredas ĝin ebla jam nun, kaj klopodas pri komenco de paŝoj por fari ĝin realaĵo.

Ilja Ehrenburg estas eminenta rusa ĵurnalisto. En aŭgusto aperis liaj artikoloj, en kiuj li raportis pri siaj impresoj el Ameriko. Jen kion li diras laŭvorte:

»Malpli konate estas, ke apud la viglaj komercistoj estas en Ameriko multo da naivaj revuloj, noblaj idealistoj. Mi renkontis unu elstaran inventinton, kiu rezignis pri granda mono timante, ke lia maŝino sengigus de pano centmilojn da taglaboristoj. Mi parolis kun vilaĝana utopiistoj, kiuj ne manĝas, ne dormas, donas monon kaj fortojn al fantazia projekto krei »tutmondan registaron«.

Efektive ekzistas. La naiveco de tiuj homoj ne malhlepis, ke estas inter ili homoj, kiuj eminentiĝis en diversaj fakoj de scineco kaj industrio. Ni volonte enpresas de ili senditan esperant-lingvan tekston el unu de iliaj deklaroj. Kaj ni petas niajn legantojn legi ĝin atente kaj informi pri ĝia enhavo ĉiun ajn. Estas bezone konvinki la homojn pri vero ankoraŭ dum ĝi vero ne estas, sed kiu povas fariĝi vero. La vorto de homo estas la plej granda potenco. Provu ni kunlabori en tiu ĉi efektiviĝado de miraklo.

Ni volonte enpresas tie ĉi alvokon al la popoloj de la mondo, kiun akceptis konferenco pri la mondregistaro en Rollins College (Rollins-Kolegio) Winter Park, Florida la 11—16-an de marto 1946.

Alvoko al la popoloj de la mondo.

Deklaracio de Principoj

La atoma bombo kaj aliaj aplikoj de scienco kaj teknologio estas farintaj modernan militadon tiel ruina ke la ekflamo de alia granda milito devas esti evitata.

Atomaj sekretoj ne povas esti kaŝataj pli longe ol kelkajn jarojn, fare de iu ajn nacio aŭ malgranda grupo de nacioj, kaj sufiĉa milita defendo kontraŭ surprizatako kapabla paralizi la landon kaj popolojn atakatajn estas neebla.

Ne povas esti certa garantio ke la paco estos konservata tiel longe, kiel iu ajn nacio havas suverenan rajton decidi por si mem aferojn de milito kaj paco.

Se nacioj vivas sub konstanta minaco de milito, ĉiu suverena ŝtato necese igos pli kaj pli multe diktatorece centrigita; tiel forprenante de siaj civitanoj pli kaj pli multe da persona libereco.

Neniu naciaŝtato povas hodiaŭ esperi esti sufiĉe forta, sufiĉe suverena, por ŝirmi siajn civitanojn kontraŭ milito. Du fojojn en unu generacio Usono estas devigita eniri militon, kiun la popoloj deziris eviti.

La paco ne estas nur la foresto de milito, sed la ĉeesto de justeco, de ordo — mallonge, de orda regado.

Mondpaco povas esti kreata kaj konservata sole sub mondleĝo, universala kaj sufiĉe forta por starigi justecon kaj eviti armilan konflikton inter nacioj.

La sola metodo, per kiu iu popolo povas certigi sian vivon kaj konservi siajn liberecojn, estas krei kun la aliaj popoloj mond — registaron — konstitucian, federacian registaron — al kiu estos delegitaj la povoj necesaj por konservi la ĝeneralan pacon de la mondo, starigitan sur leĝo kaj justeco.

La argumento

La Unuiĝinta Naciaro kiel nun formita estas ligo de suverenaj ŝtatoj. Kiel tio ĝi ne estas mondŝtato, kaj tial ne povas per leĝo eviti armilan konflikton inter nacioj, kaj starigi justecon kaj sekurecon. Tamen, ĝi estas la plej grava paŝo al mondopaco iam ajn farita de la homaro. Ĉar la Kontrakto provizas por revizoj, ĉiu peno devas esti farata aliformigi la Unuiĝintan Naciaron en mondŝtaton.

Tiaj celoj, ni scias, ne povas esti atingitaj en unu punkto. La malfacilaĵoj gajni en ĉiu nacio subtenon por mondŝtato estas pli grandigitaj per la diversecoj de kulturoj, registaroj kaj institucioj inter la nacioj.

Sed oni devas fari komencon. Oni devas fari ĝin per iloj haveblaj. Oni devas fari ĝin nun. Oni devas direkti ĝin, unue, al la forigo de la ĉiama timo kaj malfido per kiu atomaj armiloj kaj iloj de simila detrupovo aflikta la homaron. Usono havas la oportunon kaj la devon ekestri en la proponado de tiaj konstruaj rimedoj, kiaj estas necesaj por tiu celo. Pripensante ĉi tiujn konstatitaĵojn, ni faras la sekvantajn proponojn:

La Celoj

Ni proponas ke Ĝenerala Konferenco de la Unuiĝinta Naciaro estu kunvokata laŭ kondiĉoj en Paragrafo 109 de la Kontrakto, por projekti revizojn por la jenaj celoj.

1. Ke la Unuiĝinta Naciaro estu ŝanĝata de ligo de suverenaj ŝtatoj en registaron, kies precizaj povoj devenos de la popoloj de la mondo.

2. Ke la Ĝenerala Kunveno estu restarigata kiel la leĝdonanta fakto de la mondregistaro, en kiu la civitanoj de la membraj ŝtatoj estu reprezentataj laŭ justa bazo.

3. Ke la Ĝenerala Konferenco, krom ĝiaj nunaj oficoj, havu la povon:

- a) Reskripti leĝojn por malpermesi aŭ alimaniere kontroli armilojn de amas-detruado, kaj, tiom kiom necese por tiu objekto, reguligi la uzadon de atoma energio.
- b) Reskripti leĝojn provizantajn por tia inspekto, kia estos necesa aŭ taŭga por la efektivigado de la antaŭnomitaj povoj.
- c) Provizi taŭgajn civilajn kaj kriminalajn sankciojn por la leĝoj reskriptitaj laŭ la antaŭnomitaj povoj.
- d) Provizi kaj subteni policanajn fortojn necesajn por la subtenado de la leĝaro.

4. Ke sendependaj tribunaloj estu kreitaj kun juĝpovo en procesoj kaj disputoj okazintaj sub leĝoj reskriptitaj de la Ĝenerala

la ses nacioj, kiuj ĉirkaŭas la Danubon. La societoj esperantistaj de la ses nacioj: Austrio, Ĉeĥoslovakio, Hungario, Jugoslavio, Rumanio kaj Bulgario kunigus en granda kooperativa societo por prilabori kulturajn kaj ekonomiajn interesojn per la helpo de lingva kompreno. (Danielo Sztanisláv, Sudhungarlanda Stelo, Gyulaj 7—8 n-ro.)

Platiĉe nám na úč. pšp. č. 9.602 račte vždy udati, zač nebo nač platiĉte! Velmi tím usnadníte práci našim dobrovolným funkcionářům a sobě uspoříte reklamace. Děkujeme Vám.

Lingvo.

Překlad úkolu 4.

Sendube¹⁾ en nia tuta lando, ĉe maŝinoj en fabrikoj, en profundo²⁾ de minejoj, sur trabaroj de novkonstruaĵoj, en rikoltotempa ardo (ŝvito) de kampoj, ĉe oficejaj tabloj, en metiejoj³⁾ kaj ankaŭ⁴⁾ en studentoj kaj laboratorioj de sciencistoj, ĉe ĉiuj kinj deziras vidi nian patrujon⁵⁾ forta kaj feliĉa,⁶⁾ la formiĝo⁷⁾ de la registaro de Klement Gottwald estos sentata kiel historie grava⁸⁾ tago, kvazaŭ⁹⁾ nacia festotago.

Ĝis nun ne ekzistis ĉe ni registaro¹⁰⁾ de tiom vasta koncentriĝo de fortoj de la popolo kaj nacio — sur bazo de la demokrate farita balotado.¹¹⁾ La nova registaro eliris el la ĝenerala, sekreta, egala kaj rekta balotado por la Konstitucidona Parlamento kaj ĝian parlamentan plimulton formas praktike la tuta parlamento ĉiuj deputitoj. Ĝi estas la tria registaro de la libe iĝo kaj, same kiel la du antaŭaj, ĉi estas la registaro de la Nacia Fronto de ĉeĥoj kaj slovakoj, reprezentanta la tutan laborantan popolon de ambaŭ nacioj. Ĝi estas la registaro de laboristoj, kampistoj, metiistoj kaj intelektuloj.¹²⁾ La du antaŭaj registaroj estis formitaj laŭ egalgrandeco de la politikaj partioj sed la nuna, tria registaro de la Nacia Fronto, estis kreita¹³⁾ laŭ la proporcia reprezento en la parlamento, laŭ la manifestita volo de la popolo,¹⁴⁾ metinta la komunistan partion sur la fruntan lokon¹⁵⁾ en la nacio. Frunte de la registaro¹⁶⁾ estas komunisto kamarado¹⁷⁾ Klement Gottwald, pripensema konstruanto kaj ŝtatesto, kies verko, la programon de Koŝice, kaj kies elstaro¹⁸⁾ partoprenon en la agado de la unuaj registaroj,

rekonas kaj amikoj kaj malamikoj.¹⁹⁾

Laŭ sia tuta konsisto la nova registaro estas la plej bone reprezentanta²⁰⁾ kaj la plej demokrata registaro kaj ĝi montras,²¹⁾ la voĉon kaj opinion²²⁾ de grandega²³⁾ plimulto de la nacio, kiel ili²⁴⁾ montriĝis en la balotado la 26-an de Majo.

La traktadoj pri la registaro daŭris pli ol unu monaton.²⁵⁾ La kaŭzon de tio ni serĉu²⁶⁾ en la fakto, ke la celo ne estis²⁷⁾ starigo²⁸⁾ de registaro de la hazarda parlamenta kombino, sed registaro apoganta sin al firma labora programo.²⁹⁾ Kamarado G. formante la registaron metis la plej grandan akcenton³⁰⁾ sur tiun ĉi programon, kiu donas al la registaro naskiĝodonacon³¹⁾ de longtempa agadlinio kaj kiu garantias al ĝi neordinaran stabilecon. La registara programo, ellaborita de kamarado G. dum la traktadoj,³²⁾ enhavas jam la ĉefajn principojn kaj la celciferojn³³⁾ de la dujara plano por rekonstruado³⁴⁾ de la respubliko, kaj laŭ tio oni povas prezenti al si,³⁵⁾ kiel grandega laboro devis esti pro tio farita en mallonga tempo.

Poznámky.

1) sen ia dubo, ne ekzistas dubo pri tio, ke... 2) profundaĵo. 3) en metiistaj laborejoj. 4) »i« zde má smysl »a také« nikoli »ba i«. 5) nikoli: kiuj volas vidi nian patrujon fortan kaj feliĉan. 6) patrolandon. 7) kreiĝo. 8) multsignifa, signifplena. 9) lepsi než kiel. 10) zde všude vláda — registaro, nikoli vládnutí — regado. 11) demokrate faritaj elektoj. 12) Intelektulo — homo kiu sin okupas kaj interesiĝas pri intelektaj aferoj, kiu precipe laboras per intelekto. Inteligenta: infano, servisto, lernanto. 13) starigitas. 14) jeliĝo — to to mohlo by se čisti: vůle lidu, který postavil, někteří přeložili: popovolvo ne tinta... vůle, která postavila... 15) sur la ĉefan lokon. 16) ĉefo de la registaro. 17) samideano užívejme pro esperantistu. 18) eminentan. 19) amikoj kaj malamikoj, amikoj eĉ malamikoj. 20) la plej reprezenta. 21) prezentas. 22) konvinkon. 23) doslova: frakasa, ale neužívané. 24) ili, t. j. la volo kaj opinio. 25) plilongiĝis je unu monato = prodloužilo se o měsíc; plilongiĝis je pli ol unu monato = prodloužilo se o více než měsíc. 26) oni vidu en la fakto. 27) ke ne temis pri..., ke la afero ne estis pri... 28) kunmeto. 29) labor-

Konferenco, aŭ kiuj entenas problemojn pri la interpreto de la Kontrakto de la Unuiĝinta Naciara.

5. Ke Deklaro de Rajtoj estu farata por la ŝirmado de personoj tuŝataj de leĝoj donitaj de la Ĝenerala Konferenco.

6. Ke la Ŝirma Konsilantaro estu restarigita kiel estrara fako de la mondregistaro kun la povo (a) administri kaj garantii la plenumadon de la leĝoj, kaj (b) sub la direkto de la Ĝenerala Konferenco, plenumi siajn nunajn devojn, kiel difinitaj en la Kontrakto.

7. Ke la povoj ne transdonitaj al la Ĝenerala Konferenco estu rezervitaj al la membraj ŝtatoj.

La Konkludo

Ni opinias ke tiuj ĉi estas la minimumaj bezonoj necesaj por la kreo de mondregistaro kapabla eviti katastrofon de alia milito en la atoma epoko. La nuna Unuiĝinta-Naciara Kontrakto ne atingas ĉi tiujn minimumajn postulojn.

La starigo de mondregistaro kiu reprezentos la popolojn de la mondo devas esti akompanata de ampleksa programo de amas-edukado kaj libera interŝanĝo de scioj inter ili.

Nur mondregistaro, eĉ en la limigitaj kondiĉoj ĉi tie proponataj, povos venigi tiun pacon, en kiu la popoloj povos maturiĝi al plena respondeco, per kiu ili povos efektiviĝi sian destinton kiel liberaj homoj.

Subskribintoj de l' Alvoko

S. K. ALLISON, Prezidanto, Instituto de Atomokernaj Studoj, Universitato de Chicago
RAY STANNARD BAKER, Oficiala biografisto de Woodrow Wilson
JOSEPH H. BALL, Usona Senatano el Minnesota
CHARLES G. BOLTE, Prezidanto, Komitato de Usonaj Veteranoj, Korporacie Starigita
JAMES B. CAREY, Sekretario-Kasisto, Kongreso de Industriaj Organizoj
WILLIAM O. DOUGLAS, Asociata Juĝisto, Ĉef-tribunalo de Usono
ALBERT EINSTEIN, Teoria Fizikisto, Princeton Universitato
BROOKS EMENY, Prezidanto, Konsilantaro pri Mondaj Aferoj, Cleveland, Ohio
ROBERT M. GAYLORD, Prezidanto de la Aga Komitato, Nacia Asocio de Fabrikistoj
CARL A. HATCH, Usona Senatano el New Mexico
W. T. HOLLIDAY, Prezidanto, Standard Oil Kompanio de Ohio
GEORGE C. HOLT, Direktoro, Rollins-Kolegia Konferenco pri Mondregistaro
HAMILTON HOLT, Prezidanto, Rollins Kolegio
FRANK A. JUHAN, Rektoro de la Universitato de la Sudo, Episkopo de Florida
CHARLES M. LAFOLLETTE, Usona Kongresano el Indiana
LOUIS L. MANN, Rabeno, Sinaia Kongregacio, Chicago
ALEXANDER MEIKLEJOHN, Eksprezidanto de Amherst Kolegio; Usona Delegito al la Fako pri Edukado, Scienco kaj Kulturo de la Unuiĝinta Naciara (UNESCO)
CORD MEYER (FILO), Boston, Massachusetts
JOHN R. MOTT, Prezidanto, Monda Ligo de Asocioj Kristanaj de Junaj Viroj
G. ASHTON OLDHAM, Episkopo de Albany; Estro, Mondligo por Internacia Amikeco por la Eklezioj
CLAUDE PEPPER, Usona Senatano el Florida
I. I. RABI, Nobel-Premiito, Atomokerna Fizikisto, Columbia Universitato
EMERY REVES, Aŭtoro, »La Anatomio de la Paco«
BERNARD J. SHEIL, Help-Episkopo, Ĉef-Eparĥio de Chicago; Fondinto de la Katolika Junulara Organizo
PRESTON SLOSSON, Historiisto, Universitato de Michigan; Sekretario, Rollins-Kolegia Konferenco pri Mondregistaro
HENRY DE WOLF SMYTH, Atoma Fizikisto, Princeton Universitato

RALPH W. SOCKMAN, Pastro, Krist-Preĝejo, New York; Prezidanto, Mondpaca Komisiono de la Metodista Eklezio
 RAYMOND SWING, Radia Komentariisto; Prezidanto de la Direkcio, Amerikanoj Unuiĝintaj por Mondregistaro
 CHARLES W. TOBEY, Usona Senatano el New Hampshire
 HAROLD C. UREY, Eltrovinto de peza hidrogeno, Nobel-Premiito
 CARL VAN DOREN, Aŭtoro, Historiisto
 H. JERRY VOORHIS, Usona Kongresano el California
 OWEN D. YOUNG, Eksprezidanto de la Direkcio, Generala Electra Kompanio

Pluaj informoj de George C. Holt, Director Rollins College »Conferen- ce on World Government«, Winter Park, Florida.

Stanislaw Hortyński:

Heroa Westerplatte.

Westerplatte estas monumento de pola heroeco kaj bela atesto de la kuraĝa batalado por libereco, kiam malgranda grupo de polaj soldatoj kontraŭstaris potencon germanan armeon.

Antaŭ j. 1939 sur Westerplatte troviĝis transita arma magazeno, kies celo estis transŝarĝadi kaj enmagazeni militmaterialon alvenintan transite en polajn havenojn.

Tiu ĉi teritorio, nekompleta 1 km², estas pro apuda murita kanalo-flanko kvazaŭ duoninsulo.

Laŭ ordono de Ligo de Nacioj, komence de 1927, nombro de Westerplatt garnizono estis malgrandigita ĝis 88 soldatoj. Sur tiu teritorio troviĝis baseno por transŝarĝado, magazenoj, stacidomo, liftego, elektrofabeto kaj rifuĝejoj. Krom tio troviĝis tie loĝdomoj, kazino, kapelo kaj metiejoj por riparado de haveninstalajoj.

Ĝis septembro 1939 neniu speciale interesis Westerplatte, tiu malgranda pola teritorio apud Gdansk.

En septembro 1939 duoninsuleto Westerplatte eniris historion de pola heroeco.

La somero 1939 paŝis sur febraj defendo-pretigoj. Germanoj mobilizadis tiutempe tutajn siajn fortojn, organizante ĉirkaŭ Westerplatte nestojn de maŝinkarabenoj, starigante pezajn kaj malpezajn kanonojn. Alvenis ankaŭ granda germana kirasŝipo »Schleswig-Holstein«, kiu alveturis, kontraŭ ĉiuj internaciaj kutimoj, senpere ĝis al la bordo.

La 1-an de septembro je la 4,45 horoj alarmis westerplattan garnizonon subita bruego. Germanoj disŝiris fervojan pordegon kaj parton de la muro sur orienta flanko.

Samtempe de ĉiuj flankoj ekbruis germanaj maŝinarmiloj, kaj »Schleswig-Holstein« komencis la fajron el siaj pezaj kanonoj. Tra disŝiro en la muro invadis du germanaj atakkompanioj kaj ekatakis polajn poziciojn.

Polaj soldatoj rebatis atakojn kun grandaj perdoj por germanoj.

Ankaŭ de okcidento ekatakis polajn poziciojn germanaj policanoj el Gdansk. Sed ili malsukcesis.

Poloj sur Westerplatte havis nur unu kampkanonon por detruo la nestojn de maŝinkarabenoj. En tiu momento ĝi troviĝis en aŭtomobilejo. Malgraŭ fortega pafado ĝi estis elveturigita kaj starigita sur sian poston. Kanono detruis nestojn de malamikaj maŝinkarabenoj, sed post 28 pafoj estis silentigita.

Kanonegoj de »Schleswig-Holstein« paflegis tutan nokton. En tiu tago la garnizono de Westerplatte estis plenuminta sian taskon laŭ ordo defendi sin dum la 12 hora tempo, ĝis alveno de helpo.

La helpo tamen ne alvenis.

Dua tago estis la sama kiel la unua. Germanoj atakis kun sama forto, sed ĉiuj atakoj estis rebatitaj.

Vespere la malamiko enkondukis en la batalon aviadilojn. Dum 35 minutoj 45 subakviĝantaj bombaviadiloj jetis sur Westerplatten grandan

programo. ³⁰⁾ pleje akcentis tiun ĉi programon. ³¹⁾ Lepŝi neĝ baptoĉona- con. ³²⁾ ŝtaĉi plne mŝto doslovnego en la daŭro de traktadoj. ³³⁾ cel- montraĵ ciferoj, gvidociferoj, ³⁴⁾ smyslem lepŝi: rekonstruado neĝ elkonstruado. La respubliko ja ek- zistas, oni ĝin ne konstruas, sed re- konstruas, prebudovava se. ³⁵⁾ fari al si ideon.

Preĝlad ukolu 5.

Se iu brutala ulo penetras¹⁾ kun sia familio en bienon de la najbaro kaj prenas²⁾ liajn juvelojn, oron, konfiskus lian rikolton, ordonus al li, kion li devas³⁾ fari, kien li devas ion kaj tion meti, kien li rajtas iri kaj kien li ne rajtas, kion li povas skribi, ja eĉ⁴⁾ kion li devas skribi kaj entute, kiel li devas vivi, tiam oni dirus, ke li estas rabisto, krimulo, kaj en la jura ŝtato oni venigus kontraŭ li⁵⁾ ĝendarmon. Oni lin arestus. Li estus juĝata laŭ la kriminala juro⁶⁾ kaj tutcerte li ankaŭ estus kondamnita.

Kaj ĉi tie⁷⁾ antaŭ la okuloj de la tuta mondo, okazis io simila. La germana najbaro kun okdek milionoj da loĝantoj, riĉa, kun grandegaj karbotrovejoj,⁸⁾ kun vastege evoluinta⁹⁾ industrio kaj komerco, sisteme sin preparis por rabado. Subite ĝi atakis¹⁰⁾ dekkvinqmilionan ŝtaton kaj rabas ĉion kion ĝi trovas. Ĉu tio povas esti farata senpune? Ĉu la internacia punjuro povas toleri,¹¹⁾ ke tia krimo estu nepunata, ke la nacio ne estu pro tiu rabokrimo juĝata kaj punita?

Tiel demandis juristoj, tiel deman- dis simplaj homoj ĝis nun opinian- taj, ke en la milito inter ŝtatoj ĉio estas permesata, eĉ la senpuna fardo de krimoj. Sed, kie estas la moralo, kie estas la sento, ke ni vivas en la jura mondo de la homoj, kiuj propravole donas al si leĝojn kaj obeas¹²⁾ ilin?¹³⁾ Kion fari kontraŭ¹⁴⁾ tiuj, kiuj kontraŭas la juran senton de la mondo? Ĉu la homaro faris paŝeton¹⁵⁾ antaŭen de post la mezepokaj militoj aŭ la ekstermo- militoj de afrikaj sovaĝuloj?

Tutcerte jes!¹⁶⁾ Sed la juro, same kiel la vero, devas pene batali por esti rekonita.¹⁷⁾

Poznámky.

¹⁾ enfalus en... ²⁾ ŝtelus; rabus. ³⁾ zde všude »devas« je na místě, poněvadž ten násilnický chlap to všechno opravdu našizoval jako »devo«. ⁴⁾ kaj eĉ. ⁵⁾ por li. ⁶⁾ pun- juro. ⁷⁾ kaj jen, ĉi tie... ⁸⁾ karbo-

minejoj = doly uhelné; lagro = ložisko stroje. ⁹⁾ disvolvita. ¹⁰⁾ falis sur (malbono, pesto, malfeliĉo, mizero falas sur landon). ¹¹⁾ perme-si; allasi. ¹²⁾ respektas. ¹³⁾ mondo de la homoj propravole donantaj al si leĝojn kaj obeantaj ilin. ¹⁴⁾ kun ¹⁵⁾ almenaŭ iomete progresis. ¹⁶⁾ kompreneble jes! ¹⁷⁾ devas pene sin tratabadi al rekono... al agnosko.

Tentokráté počet účastníků byl menší, všichni však přežili oba texty. Byli to: J. Brettschneider, Olomouc; M. Cimrová, Praha; Jarosl. Čížek, Praha; Eug. Griš, Poproč; L. Holoubková, Olomouc; Ant. Jandík, Pardubice; Jiří Kořínek, Brno; J. Kubásková, Staňkov; Jul. Procházková, Rajhrad; L. Proskovec, Plzeň; Ing. J. Řebíček, Havlíčkův Brod. — Kromě toho překlad 5. úlohy zaslal Jos. Steklý, Praha. Celkem 12 účastníků.

V seznamu překladatelů úkolu 2. byli vynecháni: Anna Hejnová, Praha a Ant. Jandík, Pardubice, jejichž jmény doplňujeme seznam na str. 54., prosíme oba spolupracovníky za prominutí.

nombron da bomboj detruantaj kaj ekbruligantaj. Rezultato de bombado estis tre grava. Unu punkto de pola kontraŭstaro estis nuligita, kaj kun ĝi granda parto de garnizono. Estis traŝirita ankaŭ radio-interkomunikigo.

Dum tria tago batalo ne malgrandiĝis sed plifortiĝis. Germanoj, volante por ĉiu prezo nuligi kontraŭstaron, enkondukis eksplodilo-jetilojn. Batalado daŭris seninterrompe tutan tagon kaj nokton. Nombro da viktimoj kreskadis.

Garnizono spitante lacecon, spitante radio-informojn pri katastrofa stato de batalo sur tuta pola teritorio — kuraĝon ne perdis kaj decidis batali jam ne por venki, sed por honoro de soldato kaj nacio.

Dum sekvantaj tri tagoj kontraŭulo konstante atakadis kaj pligrandiĝadis de momento al momento kanonfajron. Germanaj grupoj provis samtempe bruligi la ankoraŭ restintajn konstruaĵojn. Tiucele ili alpuŝis per la fervojreloj la cisternojn kun nafto en la defendotereton. Sed la provo malsukcesis.

En sepa tago, kiam koncentrigita kanonfajro detruis ankoraŭ unu gravan kontraŭstaropunkton, garnizonestraro, vidante maleblecon de plua defendo — decidis interrompi la malegalan batalon.

Tio estis antaŭ tagmezo. Oni kalkulis perdojn: 16 mortfalintojn, multajn vunditojn. Germanoj tamen havis ĉ. 400 mortfalintojn.

Westerplatte, Termopiloj de pola marbordo, eniris historion.

Sep jaroj pasis en la fajro de la malpaco. Homaro multe suferis.

Ni Slavoj eliris el tiu milito kun grandvalora sperto: UNUECO de ĉiuj Slavoj — garantio de paco, ordo en Eŭropo kaj kontraŭpezo de germana eventuala atako.

Se Slavoj scipovus teni kaj kontinuiĝi sian unuecon kaj kunlaboron — neniam ripetos Westerplatte kaj tragedio de la lasta milito.

Bielsko-Biala 7. 9. 1946.

Lokaj informoj

Bojkovice. La unua kurso de Esperanto en Bojkovice finis la 15-an de julio 1946, post 4 monata daŭrado. Tiu ĉi unua kurso estis nur propaganda kurso por venonta, kiu okazos dum la oktobro. La unuan kurson finis 10 entuziasmuloj, kiuj restos fidelaj al la ideo. La kurson gvidis s-ano Jan Tichoň. — La komitato de Regiona muzeo en Bojkovice decidis instali senĉesan ekspozicion de Esperanto kaj tiel doni la fundamenton por esperanta muzeo en Bojkovice. La muzeestro s-ro Al. Jašek vizitis ankaŭ la unuan kurson kaj pro tio ni bojkovicanoj esperas, ke la muzeo de Esperanto en Bojkovice vere efektiviĝos. Ni bojkovicanoj volas esti inter la unuaj.

Bratislava. La programo de la aŭtunaj kunvenoj estas tre riĉa. Krom la prezidanto de SES s-ano P. Rosa kaj la nova sekretario de SES s-ano redaktoro I. Zalupský prezentas malgranda diletanta rondo sub la gvido de amuzestro K. Kiss kaj J. Havas diversajn scenetojn, poemojn, humorajojn kpt. La plej viglaj estas f-inoj Julka Čulenová, Nori Havasová, Elza Mahrová, E. Hartlová, s-anoj Švec, L. Medlen.

Brno. En sia tradicio de Verda urbo, konata inter la monda samideanaro pro la Verda Stacio, komencis la Verda Brno tuj post la milito viglan kaj efikan laboron. Ĝia klubo, fakte la plej malnova en Ĉeĥoslovakio, (ĉar fondita en 1901) kunvenis 12-an de junio 1945 denove la unuan fojon post la liberigo. Vere sukcesa periodo ĝi estis, depost la unua kunveno, ĝis hodiaŭaj tagoj. 21 partoprenintoj de la unua postmilita kunveno kreskis ĝis fino de septembro 1946 je 102 pagintaj klubanoj. Jen fakto, kiu parolas mem.

En la lasta ĝenerala klubo-kunveno oni vere povis konstati kelkajn ĝojindajn sukcesojn, kiuj estis atingitaj sekve de la vigla laboremo de ĝia anaro, precipe tiu de ĝia nelaciĝanta prezidanto s-ano Jos. Vondroušek. Malofte oni renkontiĝas kun tiom daŭra entuziasmo kaj persista labora vigeleco kunigita kun neelĉerpebla energio, kiuj estas signoj, akompananta ĉiun lian modestan pormovadan agon. Li unuavice meritiĝas pri tio, ke la movado en Brno kreskas kaj vere floras.

Unu el la plej ĉefaj aferoj por nia movado en Brno estis la demando de l' renovigo de la tradicio de la esperantlingva elsendado de la

iama Verda Stacio de Brno, okazinta antaŭ la milito pro la fervoro de samideane entuziasmigita radio-direktoro ing. Ant. Slavík, ekzekutiĝanta de la germanoj. La nuna direktoro ne enviciĝis E-disaŭdigon en la programon ĝis hodiaŭ nur pro tiu kaŭzo, ke la stacio, multe ruinigita de la germanoj dum la liberigado, bedaŭrinde ankoraŭ ne povis restarigi sian aparaton tiom, por esti aŭdebla ankaŭ en eksterlando. Por ĝia hejma aŭskultantaro ĝia E-lingva disaŭdigo estus praktike senvalora.

Tre firma pozicio por Esperanto estis atingita en la redakcejo de l' soc.-demokrata organo Ĉin, unu el la plej ĉefaj jurnalaj de Brno. Klubano s-ro Jan Zeman, ĝia administra oficisto, sukcesis tie aperigi unue kelkajn propagandartikolojn kaj fine eĉ gvidis en la jurnalo E-kurson, vere sukcesplenan kaj certe la unuan, kiu aperis post la milito en ĉefa jurnalo.

Dum la vintra sezono 1945-46 estis samtempe gvidataj du kursoj, en kunlaboro de ŬRO. Gvidis ilin sukcesplene: la prezidanto J. Vondroušek kaj s-ano Rud. Nečas. Dum la aŭtuna sezono 1946 estas gvidataj pluaj kursoj.

Klubaj kunvenoj, okazigataj ĉiun mardon, je la 20-a horo en la klub-

ejo de l' hotelo Passage, en Lidická strato, eminentiĝas per ĉiam antaŭe firme fiksita stila programo, konsistanta el paroladoj, lingvo-praktikado, amuzaj kaj artistaj vesperoj. 86-jara naskiĝtaga datreveno de Zamenhof estis festita per muzika vespero, aranĝita en luksa Spegula halo.

Januaran Kongreson de ĉsl. esperantistoj en Praha partoprenis kiel kluba delegito prezidanto Vondroušek, funkcia dum septembro ankaŭ kiel komisionano ĉe la ekzamenoj pri Esperanto. Du klubanoj el Brno partoprenis aktive la ekzamenojn.

Zorgante pri la urba propagando, oni sukcese uzas surstratajn kestetojn kaj elmontrajn vitrajn kestojn, da kiuj ekzistas jam pli ol 12 tra la urbo en stratoj: Česká, Husova, Koblišná, Křenová, Lidická, Masarykova, Nová Hora, Orli, Palackého, Svitavská, Tábořská kaj Trávníky. Ilin celkonscie prizorgas s-anoj Adolf kaj Rudolf Nečas kun s-anino M. Adamcová.

La kolektadon de petskriboj por Unuigitaj Nacioj partoprenis la klubo per alsendo de 1.600 ekzempleroj al la Asocio. Verdsteluloj tutŝtataj estu salutataj kaj invitataj elkore al konkuro. (Jan Geryk).

En la turniro pri ĉampioneco de Internacia organizo de ŝakistoj-esperantistoj, kiu estis komenciĝinta la 1. 8. nunjare k. kiu daŭros la tutan jaron, ludas nia membro s-ano Břetislav Falta, juna, talenta k. tre eminenta ludanto. Partoprenas ŝtatoj: Ĉeĥoslovakio, Nederlando, Svedio, Danio, Anglio, Polio.

Programo de la kunvenoj 1946:

1. X. Raporto pri ekzamenoj de Esperanto en Praha. (Jos. Vondroušek). 8. X. Ĉu nia monsisistemo resaniĝos? (Tomáš Borkovec). 15. X. Ĉefa muziko en Anglujo dum la dua mondmilito. (Jan Geryk). 22. X. Rimarkoj al nuntempa politika situacio. (Jiří Kořánek). 29. X. Solena vespero por festi jubileon de nia ŝtata sendependeco. 5. XI. Teozoliaj konsideroj. (Hubert Slavík). 12. XI. Libertempaj rememoroj. (M. Vondroušková). 19. XI. Rilato de Esperanto al la lingvoj de l' Eŭropo. (Alois Potuček). 26. XI. Esperanto korespondata. (Jan Geryk). 3. XII. Virinoj rigardataj de viroj. (Rudolf Nečas). 10. XII. Zamenhofa vespero. 17. XII. Bilanco pri la jaro 1946. (Jos. Vondroušek).

Krom la programo estas praktikataj en la kunvenoj: semajna kroniko pri la movado, societaj ludoj, vivanta

gazeto, aktualaĵoj, tradukado, E-gramatiko, legado de la korespondadoj, kpt.

České Budějovice. La urbo fariĝas centro por la movado en suda Bohemio. En la loka movado aktive kunlaboras 12 — 15 personoj, kunvenantaj regule kaj prizorgantaj informadon de l' publiko per ekspozicieto en kesto sur hotelo »Slunce«, per diapozitivo en kinejo kaj per Sudbohemia Radio.

Doksy. EK ŝanĝis sian kunvenejon kaj kunvenas nun regule ĉiumerkrede je la 20.30 en hotelo »U Sysla«. Alian tempon multaj samideanoj estas kiam ajn atingeblaj persone kaj telefone. Ekspozicio estas instalita en 3 ĉambroj de domo sur la ĉefa placo, kie konstanta tabulo aktuale informas. Krome pendas anonca kaj propaganda kesto en la ĉefa strato. Prelego de s-o Josef Vitek el Hradec Králové pri Svedio la 14-an de septembro tre plaĉis, tial oni intencas ripeti ĝin en Doksy kaj en Ĉ. Lípa. La prelegon sekvis provleciono Csehmethoda prezentita de s-o K. Šolc. Tiu ĉi sukcesplena vespero estis enkonduko por kurso komencula gvidota de s-o Václav Špūr.

Hluk. La movado ĝis nun ne revekiĝis plene. Regula informado de la publiko tamen okazas per propaganda kesto fiksita sur la placo de tiu ĉi urbeto. Ĝian enhavon prizorgas s-ano Borýsek, dum la programon de neregulaj kunvenoj, ĉu en gastejo u Svadbiků, ĉu en sukerajejo Borýsek, estras s-ano Křivák.

Hradec Králové. La EK instalas kaj prizorgas kelkajn bonajn publikajn atentigilojn pri Esperanto. En la stacidomo oni trovas grandan inform-reklamon kaj en la ĉefa strato estas kesto kun informilaro. Alia pli granda ekspozicio troviĝas en kesto en koridoro de la kinejo Slavie kaj fine estas okulfrapa tabulo kun surskribo »Esperantista Klubo« fiksita sur la kunvenejo Národní kavárna. La ĉiam aktualan enhavon de la ekspozicioj en kesto vikle prizorgas kaj ŝanĝas s-anoj Vitek kaj Pytloun. S-ano Vitek zorgas ankaŭ pri programoj de la regulaj kunvenoj. Meza nombro de partoprenantoj estas 25. Multaj lokaj samideanoj estas atingeblaj persone aŭ telefone.

Jičín. Al pli ol 50 gestudentoj en ĝeinstruista instituto instruas eson prof. Jan Filip. Estas preparata kurso por gimnazianoj.

Karlovy Vary. La loka grupo de

la Esperanto-Asocio en ĈSR en Karlovy Vary jam vivas. - La fonda kunveno okazis la 17-an de septembro 1946 en la klubejo de la kafejo »Pasáž« en Karlovy Vary je la 20-a horo. La kunvenon malfermis la plej aĝa samideano R. Emmer, kiu bonvenigis la partoprenantojn, anoncis la aprobon de la statuto fare de la Landa nacia komitato kaj tralegis la statuton. Samideano Jiří Čechner faris ĉeĥlingvan prelegon pri Esperanto kaj E-movado. Sekvis parolado de samideano Frant. Mílek pri la lingvo Esperanto koncerne facilecon de ĝiaj gramatiko kaj strukturo kun konvinkaj ekzemploj. La ĉefa punkto de la kunveno estis elektioj de la komitato. Unuanime estis elektitaj. Prezidanto Rudolf Emmer, vicprezidanto František Mílek, sekretario Antonín Pilař, kasistino Antonie Sahánková, bibliotekisto Jiří Čechner, revizoroj František Mašek kaj Marie Hegrová. Ekspozicio de esperantaĵoj altiris la atenton de la ĉeestantoj. - La regulaj kunvenoj de la grupo okazas ĉiumarde de la 18-a ĝis la 20-a horo en la klubejo en la banloka domo »Kosmos«, Zahradní ul. 41, kies estro estas prezidanto de la jus fondita grupo. La grupo sukcesis gajni esperantajn librojn de kelkaj iamaj germanaj samideanoj kaj tiamaniere fondi sian bibliotekon kun 150 volumoj. Estas preparata esperanta kurso, al kiu invitas belaj presitaj prospektaj. Adreso F. Mílek, Koněvova 5/II.

Klimkovice. Pasintjara kurso finiĝis kun 11 p. el Svaz české mládeže. Estas plano starigi Rondon de E-amikoj el personoj simpatiantaj, sed ne emaj lerni la lingvon. S-ano Raška dediĉas multajn tempon kaj energion ankaŭ al la movado en Ostrava.

Kopřivnice. Du surstrataj kestoj en la ĉefstrato atentigas pri Esperanto, pruntitaj de Svaz české mládeže (Asocio de ĉefa junularo) kaj Junák (Skoltaro). Ilian enhavon prizorgas s-ano Zanáška, kiu samtempe reĝisoras la programon de regulaj kunvenoj.

Mladá Boleslav. EK funkcias provizore kaj atendas aprobon de l' statuto. Ekspozicia ŝranko estas preparata, dume aperis ekspoziciaĵoj en komercejaj fenestroj. La laborplano de la gvidanto s-ano Šolc antaŭvidas 100 membrojn ĝis fino de l' jaro.

Praha. La programo de la kunvenoj konsistas el informoj pri aktualaj

novajoj de la movado en- k. eksterlanda, pri kursoj, radioelsendado ktp. - Preskaŭ ĉiun kunvenon okazas diverstemaj interesaj prelegoj. - Krom tio la membroj prunteprenas librojn el la kluba biblioteko, aĉetas diversajn esperantajojn kaj amike konversacias. Dume la funkciuloj pri-traktas multajn organizaajn aferojn de la Klubo k. Asocio. La kunvenoj estas tre viglaj, meznombra vizito estas 50 personoj. Lastatempe multigis vizitoj de eksterlandaj gastoj en la Klubo. EKP entreprenis komunajn ekskursojn en provincajn urbojn por partopreni kursfinajn festojn k. regionajn kunvenojn, nome: 26. I. Mladá Boleslav — 7 partoprenintoj, 16. III. en Hradec Králové — 4 p., 18. V. en Doksy — 5 p. kaj dum Pentekosto (10. VI.) partoprenis s-ro Slanina la inaŭguron de »Esperanto memorŝtono« en Olomouc kiel delegito por Praha. — Samideanoj el provincaj lokoj, elektu Vian viziton al Praha laŭeble ĉiam tiel, ke Vi povu viziti merkrednian Klubon. Vi estos ĉiam sincere bonvenigataj! Menciindaj prelegoj en 1946:

23. I. s-ro Malík: Meritoj de prezidento Dr Beneš en la batalo kontraŭ faŝismo k. por la demokratio. 30. I. s-ro Echtner: Esperantista blindulmovado. 13. II. s-ro J. Bendová: Lydia Zamenhof; s-ro J. Forge: Miaj sortoj k. impresoj en ĈSR; adiaŭo al Polujo. 20. II. s-ro G. Gígimov: Bulgarujo-historio de l' lando k. de tiea esp. movado. 20. III. s-ro J. Mařík prezentis la baladon de K. J. Erben »La Saliko«. 27. III. 4 s-anoj prezentis la baladon de K. J. Erben »La Nikso«. 3. IV. s-ro Ŝustr legas leteron de Kola Aja, kiel soldato d. USA arm. 10. IV. s-ro Ŝustr k. Mařík: Memorparoloj pri la morto de la Majstro Zamenhof. 17. IV. s-ro Jukl, Bratislava: Slovaka esperanto-movado. 8. V. s-ro Echtner: Masaryk kaj Esperanto. 29. V. s-ro prof. Novljan: Perfektigo de nacia lingvo pere de Esperanto. 5. VI. s-ro K. Domoslawski, Varsovio: Polujo nun — reviviĝo de esp. movado k. renoviĝo de tomo de Majstro; 12. VI. s-ro prof. Novljan: Perfektigo de homo pere de Esperanto. S-ro J. Mařík: Radioparolado de s-ro Hromada por Somera universitato en Udevala, Svedujo. 19. VI. s-ro prof. Novljan: »Kial Terst k. Julia Venecia al Jugoslavio?; s-ro Malík anoncas ra-

diokurson de Praha en oktobro. 26. VI. »Amika vespero«: ĉeestis oficialaj gastoj de min. inf. k. Skand. soc.; s-ro J. Vitek: Prelegvojaĝo tra Svedujo, kiel sendito de ministerio por informado.

Olomouc. Esperantista societo aranĝis la 19-an de septembro sian duan postmilitan ĝeneralan kunvenon. Oni konstatis, ke la agado ĝojige disvastiĝas. Dum la pasinta jaro gvidis s-ro ekslernejstro Neužil 4 kursojn por komencantoj. Ni havas 5 informtabulojn en la urbo. Societa biblioteko, kiu enhavas 530 librojn, estas lokigita en la publika urba biblioteko en Tř. 28. řijna, kaj estas tiamaniere alirebla por la tuta urba publiko. Ĉiuj 5 tagjurnaloj de Olomouc publikigas tre ofte niajn informartikolojn. En Volné Slovo ni havas ĉiuvendredan rubrikon »Esperanto«. La urba disaŭdigo tre kompleze anoncas ĉiujn niajn entreprenojn. La restarigita memorŝtono en la Smetana-parko faras al nia movado tre bonan propagandon, same la proksima Zamenhof-strato. Someran esp. universitaton en Doksy partoprenis fino Holoubková, s-ro Kouřil kaj s-ro Blažek, ĉiuj kun bona sukceso. La societo havas nun belan kunvenejon en Masarykplaco 25. Kunvenoj jaŭde je la 19 horo. Oni decidis entrepreni ĉion por la plej rapida disvastiĝo de nia movado. Antaŭ la elektoj estis kun festa alparolo elektita longjara meritplena prezidanto de la societo kaj instruisto de Esperanto s-ro Albin Neužil honora prezidanto. Oni transdonis al li belan diplomon kun subskriboj de ĉiuj membroj. Kiel nova prezidanto estis elektita s-ro dro Vlad. Mohapl, Třída Svornosti 4, vicprezidanto s-ro Frant. Kuba, Kijevské nř. 17, sekretario s-ro Jar. Karhan, Sarkandrova 8, kasisto s-ro Josef Všolek, Dvořákova 31. Krome pluaj komitatanoj havas specialajn funkciojn: s-ino A. Přehnilová, gvidantino de tradukantoj, s-ro V. Blažek, propagandisto, s-ro Fr. Pospíšil, gvidanto de kunvenaj programoj.

Ostrava. Ekskurso de 20 partoprenantoj (esperantistoj kaj »gastoj«) la 8-an de septembro al Hradec apud Opava tre sukcesis dum bela vetero. Antaŭtagmeze ili ĉeestis inaŭguron de Komenský-monumento fare de ĉs eklezio, posttagmeze ili partoprenis en vizito de muzeo kaj parko en la kastelo kaj dancadon en Národní dům. — La regulajn kunvenojn par-

toprenadis en la pasinta duonjaro meznombro 15 p.

Plzeň. La okcident-Bohemiaj Esperantistoj atentigas pri sia laboro ne nur en siaj regulaj kunvenoj, sed ankaŭ per konstanta afiŝado en la vestiblo de Měšťanská Beseda, kaj per informtabulo en la ĉefa stacidomo kaj ekspozicio en fenestro de flormagazeno Svoboda, (la posedanto estas s-ano), en Ŝafařík-parko n-ro 1. La laborkunvenojn kutime ĉeestas almenaŭ 10 p.

S-ro Jaroslav Pelcman (Škodovy závody — Modelárna) dissendas ĉefan ciklostilitan leteron en kiu li klarigas signifon de Esperanto kaj pleddas por ĝia uzo fare de socialistaj organizaĵoj. Li atentigas ankaŭ pri ebleco inviti al Plzeň kongreson de laboristaj esperantistoj, kiun povus partopreni 2.000 p. - En Radio-Plzeň prelegis ĉeflingve pri »Estiĝo, signifo, graveco de unueca lingvo internacia Esperanto, precipe por nacio ĉefia« maljuna pioniro de la movado Fr. Kavan.

Praha. Laborlernejo ŬRO en kunlaboro kun la E. Klubo komencas en oktobro novajn E-kursojn: Du komenculajn po 34 horoj lundon, jaŭdon kaj mardon, vendredon ĉiam 19-21 horo; kurskotizo 180 Kĉs, por anoj de ROH (Revolucia sindikata movado) 120 Kĉs. Kurson por progresintoj en 34 instruhoroj lundon, jaŭdon, 19-21 horoj; kurskotizo 180 Kĉs, por ROH-anoj 120 Kĉs. Novan kurson triagradan gvidatan de lektoro de la Teknika altlernejo Dr Aug. Pitlík; en instruplano de tiu ĉi kurso estas specialaj partoj el esperanta gramatiko kaj internacia sintakso, historio de la esperantista movado, resumo de Esperanto-literaturo originala kaj tradukita; kurskotizo por la 50-hora kurso 300 Kĉs, por ROH-anoj 200 Kĉs; mardon, vendredon, 19-21 horo; tiuj, kiuj finis tiun ĉi kurson, povas ekzameniĝi sin antaŭ dekano kaj lektoro de la Teknika altlernejo. Aliĝojn akceptas oficejo de la Lernejlaboro en Praha II, Jerusalemská 5, tel. 228-41. La cirkulero invitanta al aliĝoj subskribita de la direktoro de la Lernejo Inĝ. Frant. Šmíd diras en sia komenco: Gojiga sukceso de Esperanto-kursoj, kiujn la laborlernejoj malfermis pasintan jaron, pruvas, ke laboristoj per mano kaj per cerbo ĝuste taksis signifon de interkompreniga lingva ligilo inter la nacioj. Kaj Esperanto fakte estas tia, ĝi servas al la

homaro jam depost la jaro 1887, kaj ĝi fariĝis precipe al anoj de malgrandaj nacioj malhavebla.

Prostějov. En la ĉefstrato kondukanta de la stacidomo troviĝas en granda fenestro de komercejo konstanta ekspozicieto propaganda, bone zorgata de s-ano Stan. Jeřábek. La regulajn ĉiujauĉajn kunvenojn kutime ĉeestas almenaŭ 8 personoj. Krome estas eble trovi samideanojn ĉiutage ĉu persone, ĉu telefone.

Rumburk. Konversacian Rondeton de s-ano Zelníček partoprenas 12 personoj.

Radvanice. La neregulajn, kunvenojn kunvokatajn perletere partoprenadis ĝis nun meznombro 8 p. Publikan informadon prizorgas s-o Taraba per ekspozitado de e-ajoj en kesteto pendanta vid-al-vide de la urba oficejo.

Slezská Ostrava. Rondeto esperantista dissendis al siaj membroj kaj interesantoj ĉeflingvan ciklostilitan cirkuleron invitantan al kunveno en Lidový dům ĉiun sabaton je la 19-a. Gazetoj kaj riĉa biblioteko estas je dispono de vizitantoj.

Stonava. La 22-an de septembro kunvenis sileziaj esperantistoj de la 18-a regiono. La celo de tiu ĉi kunveno estis firmigi amikajn interrilatojn, prezenti nian movadon al la publiko kaj pridebati kelkajn regionajn kaj kulturajn demandojn. Ni scias, ke nur koncentrigo de ĉiuj fortoj alportos sukceson al nia laboro.

Tábor. La plivigligon de la loka movado ilustras tre bone, ke la meza nombro de partoprenintoj en regulaj kunvenoj dum la pasinta duonjaro estas 15. Kurso en la Laborlernejo ŪRO komencis la 4-an de oktobro en ejo de Komerca akademio. Kursotizo 80 Kčs, por soldatoj kaj studentoj 50 Kčs; gvidas ing. Lad. Krajič.

Ústí n. L. 22. VIII. unua kunveno de la nove fondita EK, ĉeestis 16 personoj, el kio 11 estas novaj s-anoj. Regulaj kunvenoj ĉiujauĉe. La loka sendstacio preparas regulan dissendadon en Esperanto. Kurson supozeble aranĝos Lidová škola, tiucela propagando estas preparata per publika afiŝado kaj ekspozicieto.

Vesec u Liberce. En lernejo de junaj laboristoj de la loka fabriko estis en septembro komencita E-kurso gvidata de faka instruisto Aug. Adam.

Teplíce-Šanov. La loka movadon inaŭguris somerfina ekskurso la 28. IX. Ĝin partoprenis la meritplena pionirparo ges-oj Sklenčka, ges-oj Černý, ges-oj Lešák, nova fervorulo s-o Rohanzi kaj bangasto el Praha s-o V. Echtner, entute 8 p. Oni akceptis saluton de s-o Košťál forrestanta ĉe E-ekzameno en Praha. La sukcesintan entreprenon ilustris agrabla kunsido sur altaĵo Barvář, de kie oni superrigardis la novan laborkampon plugreptan. S-o E. parolis pri la stato de nialanda movado, al situacio en EAĈSR kaj sugestis laborplanon. S-o Sklenčka amuzis nin per jen ĝajaj, jen seriozaj rememoroj el sia riĉa sperto de 40jara E-laboro. S-oj Lešák kaj Rohanzi klarigis siajn ideojn por la renovigo de la loka movado, dezirante resti en vigla kontakto kun la centro en Praha kaj kun najbaraj grupoj, precipe Chomutov (ges-oj Hoffmann, Libušina 12) kaj Ústí n. L. Oni akceptis inviton al laborkonferenco 30. IX. en Ústí n. L., kiun ĉeestos s-oj Lešák kaj Echtner. - La memorigindan tagon por ĉiam dokumentos fotografajo de la laborgrupo. Bedaŭrinde ne ĉiuj ĝis nun konataj lokaj s-anoj povis ĉeesti. Oni konstatis, ke entute 11 s-anoj estas en Teplíce-Š. kaj oni esperas trovi ankoraŭ aliajn. Nebula estis la bildo de la pejzaĝo sub Barvář, sed antaŭ ol finiĝis la konferenco, ĝi klarigis en hela sunbrilo. El tiu simbolo ĉiuj ĉerpis bonan esperon.

Zlín. Kurson pro studentoj de gimnazio gvidis Frant. Bláha, faka instruisto. La kurso havis 32 p. kaj finiĝis en junio 1946. Ekspozicio aranĝita en junio en gimnazia ejo havis bonan sukceson. Ankaŭ gazetaro menciis ĝin proprainiciate.

E-gazeto en Hungario estis malpermesita. El Hungario venis informo: »Oni malpermesis la eldonon de »Sudhungarlanda Stelo«, la sola E-gazeto, kiu aperis en Hungarijo post la milito. (Ĝia lasta aperinta numero estas la julia-aŭgusta). - Ni petas represi tiun informon en ĉiuj E-gazetoj. Estimplene Stefano P. Nagy, eksredaktoro, Gyula, la 15an de sept. 46.« Ni turnas atenton de niaj legantoj al tiu ĉi tre grava sciigo. Rememoru, ke antaŭ du-tri monatoj oni fanfarone informis el Budapeŝt, kvazaŭ madjaraj deputitoj disponigus hungarian parlamenton por kunvenoj, kiuj proklamas posedante por tio ian aŭtoritatecon enmeti Espe-

ranton en lernejoj de publikaj lernejoj en Hungario. Kaj nun modesta revuo propaganda estas malpermesata, pro kaŭzo nesciigata al ni. Nia konsilo ripetata jam plurfoje: ne troigu! Persistu kaj estu singarde-maj! Similaj sciigoj pri malpermesoj povas veni ankoraŭ el aliaj landoj. Tio ankaŭ dokumentas, ke ni estas »movado«.

Jubileaj poŝtmarkoj sovetaĵ el la j. 1927 (40 jaroj de E.) kun bildo de Zamenhof, surskribo »Esperanto« kaj verda stelo, uzitaj por 13.—, neuzitaj por 39.— Kčs, estas riceveblaj en la filatela magazeno Kwasniak, Praha II., Štěpánská ul. Ev. mendojn, kun samtempa alsendo de la indikita sumo plus Kčs 7.40 por registrita forsendo, direktu al nia asocia sekr. J. Mařík, Praha II., Krakovská 20/I.

En aferoj de **Senanciĉca Asocio Tutmonda (SAT)** turnu Vin ĉiam al ĝia peranto Josef Patera en Plzeň, Dvořákova 24.

Letervespero. Esperantista societo en Olomouc aranĝos la 14-an de decembro letervesperon kun programo je memoŝo de naskiĝtago de dro Zamenhof. La societo invitas ĉiujn samideanojn, kiuj havas la eblecon viziti nian amuzvesperon. Tiuj, kiuj ne povas ĉeesti, bonvolu skribi salutkartojn aŭ salutleterojn. La plej interesaj sendaĵoj estos rekompencaĵoj per esperantolibroj.

Kiu volus kaj povus bone traduki **Haviŝkál balada de Marie Majerová** informu pri tio B. Vlčeková en Kladno 3, Tichá 110. Estas eble publikigi ĝin en fremdlando.

Urbaj legejoj estas grava centro kultura. Nepre devas tie esti nia organo »Esperantista«. Lokaj grupoj bonvolu ĝin aboni por publika legejo en Via urbo! Por tiu celo ni liveras ĝin por rabatita prezo 50 Kčs! Nepre faru tiun ĉi oferon pro nia kaj Via afero!

Korespondi kun ĉs samideanoj deziras:

Georgi Ganjev Georgiev, selo DJADOVO, Novo-Zagorsko, Bulgario deziras korespondi ĉ. t. Slobodan Velicki, Vele Nigrinove 12, Beograd, Jugoslavio (22jara, studento).

Klemens Wiečorek, P. Topferberg 1, (10) LOEBAU, Sachsen (Germanio).

Esperantista Societo »Libereco«, V.

GLAVACI-VRAČANSKO (Bulgario) deziras korespondadon kolektiv-
van aŭ individuan kun la tuta mon-
do.

Aleksandro Kassai, Bérkocsi u. 5,
BUDAFOK (Hungario), junulo 21-
jara pri ĉiuj temoj precipe pri lite-
raturu, poŝtmarkoj, bildkartoj. Res-
pondo garantiata.

Novaj libroj.

*La mond-paco kiel psikologia proble-
mo. Antaŭparolo al la psikologio
de la kulturaj degenerfenomenoj. De
Hans Thirring. El la germana origi-
nalo tradukita de Hugo Sirk, Vieno.
Esperanto - Eldonejo »Tramondo«
Soc. k. l. r. 1946. — Paĝoj 36, 20x
15 cm. — Profesoro de Wiena uni-
versitato Hans Thirring verkis dum
la nova politika situacio rapide bro-
ŝuron, en kiu li pretendas kvazaŭ li
estus elpensinta gravajn metodojn
aŭ principojn, per kiuj aŭ sur kiuj
povas esti starigita aŭ efektiviĝita
mond-paco. Laŭ lia asetro la broŝu-
ro estas mallonga resumo de ape-
ronta libro titolota »Homo sapiens,
fundamentoj de psikologio de
la kulturaj degenerformoj«. La tito-
lo men vekas suspekton. Tiu babilado
pri degenerado de kelkaj nacioj
aŭ de la homa gento ĝenerale estas
ja suba tono zumanta sub laŭtaj pa-*

roloj de naziismaj »filozofoj«. Ni
forgesu Spengler-on, kies supozo
pri »Pereo de la okcidentlando« fa-
riĝis elirpunkto de stultajoj Rosen-
bergaj. Kaj tuj post disbato kaj dis-
falo de Hitlerana konstruado ni aŭ-
das de profesia filozofi-profesoro la
vorton pri degenero kiel kaŭzo de
haoso. Kun sama miro ni aŭdas pri
ideo de »Mio«, la fame konata kon-
ceptajo Fichtea, de tiu Fichte bata-
lanta kontraŭ la franca klara raci-
emo kaj predikanta kredon je misti-
ka esenco. nacia esprimebla sole per
ekstazaj vortoj plenaj de artefarite-
co. La leganto malĝojiĝas pro tiuj
faktoj. La malĝojo kreskas, kiam oni
trovas, ke la aŭtoro, tiom memfida
en sia antaŭparolo kaj promeso de
ampleksa verko, nenion novan scias
diri pri psikologiaj eblecoj por krei
pacon. Li rakontas kiel pri tre freŝa
inventajo pri ludema instinkto, sed
nek unu vorton ni trovas pri la ne-
solvita psikologia problemoj, ĉu kaj
kiomajn instinktojn la homo pose-
das laŭsperte. La verketo volas ple-
di kontraŭ naziismo germana, sed ni
ne kredas, ke tiaj pledoj estos efikaj.
Oni devos uzi efektivan esploron
psikologian, pri kies metodoj kaj
eblecoj la aŭtoro ne ŝajnas sufiĉe
informita. La lingvaĵo de germana
originalo estas banala. La esperanto-
traduko estas eminenta. La tradu-

kaŭto tre sukcese redonas la ideo-
ron de la aŭtoro sed lia lingvaĵo est-
as multe pli bona laŭstila. La tradu-
ko superas la originalon.

Ukol 7.

Překlady tohoto textu raĉte poslati
do 30. listopadu 1946.

My, lid český a slovenský, z celého
svého srdce a v nerozlučné jednotě sli-
bujeme v této dějinné chvíli, poctivou
prací, věrně, ukázněně a ze všech
mravních i fyzických svých sil, splnit
s láskou a každý na svém místě, vzne-
šený příkaz velikého budovatelského
plánu, daného nám milovanou otčinou.

Věrní obětem boje za svobodu, hodní
odkazu těch, kteří se nedočkali, zavá-
záni všem, kteří prošli bolestí a krví,
naplnění láskou k přicházejícím pokolením
a nemilosrdní k rušitelům díla, sli-
bujeme na svou čest a před světem,
který se na nás dívá, vybojované zajistit
vítězstvím příkladné práce.

Nechť klenba historického říjnového
výročí zvučí v budoucnu ještě slavněji
dokonaným úsilím, ke kterému se hrdě
a slavnostně zavazujeme.

My, lid český a slovenský, promění-
me dvouletý plán v čin!

Slibujeme! Slibujeme! Slibujeme!

Dvouletce zdar!

Komunistická strana Československa.
Československá strana národně socia-
listická.
Československá strana lidová.
Československá sociální demokracie.

KRONIKO ENLANDA.

*Ekzamenoj pri Esperanto ĉe Ekzamena komisiono
de Esperanto-Asocio en Ĉeĥoslovaka respubliko okazis
la 27-an de septembro je la 19—23 horo kaj la 28-an
je la 9—13 horo en Praha, Jerusalemská 5, en ejoj de
la Labor-lernejo ŬRO. Anoncis sin ĉe tiu kunsido al
ekzameno unuagrada (pri lingva scio de Esperanto)
6 kandidatoj (5 viroj, 1 virino), al la duagrada (pri
kapableco instrui Esperanton en lernejoj kaj kursoj) 22
kandidatoj (20 viroj, 2 virinoj). La hejmaj taskoj de
la kandidatoj por la duagrada diplomo estis trovitaj
kontentigaj ĉe 21. El tiuj 21 kandidatoj du ne povis
prezenti sin al la ekzameno. Iliaj hejmaj taskoj kaj
ekzamenkotizoj validas por la venonta kunsido de la
komisiono. Al la aŭtoro de la nekontentiga hejma tas-
ko estis rekomendite aliĝi al la unuagrada ekzameno
kaj li faris tion.*

Ekzamenis du ekzamenaj senatoj. Unua: Dr Stan.
Kamarýt, prezidanto, Dolfa Bartošik, Oto Ginz, Rudolf
Hromada. Dua: Prof. Josef Kožený, prezidanto, Inĝ.
Lad. Krajčic, Dr Tomáš Pumpr, Josef Vondroušek.

La ekzameno pruvis jam per la nombro de la kandi-
datoj tre profundan fervoron de ĉefiaj esperantistoj
dediĉi sin al funda studo de la lingvo internacia. Sed
ankaŭ la procedo de la ekzameno mem dokumentis, ke
tiu ĉi fervoro ne restas sur supraĵo de la problemoj;
pluraj el la ekzamenatoj pruvis tre eminentan scion de

la lingvo kaj de ĝiaj teorio kaj historio, multaj pruvis,
ke ili bonege estras la lingvon kiel vivantan interkom-
prenilon, ĉiuj pruvis, ke ili dediĉas sin al nia afero kun
modela komprenemo.

Rezultato de la ekzamenoj estas la jena:

Diplomon pri lingva scio de Esperanto ricevis:

Vlastimil Blažek, oficisto de ŝt. fervojoj en Olomouc.

Ladislav Blecha, oficisto de ŝt. fervojoj en Liberec.

Jaroslav Čížek, tramisto en Praha.

Bedřich Grym, poŝta oficisto en Bruntál, t. t. soldato.

Alois Kouřil, oficialo de ŝt. fervojoj en Olomouc.

Lad. Kynčl, posedanto de ĝardenoj en Praha.

Jan Molnár, banka oficisto en Praha.

Bohuslav Novotný, fervojisto en Hlušovice, p. Bo-
hušovice u O.

Milada Pohorská, oficistino en Chroustovice.

Antonín Rauvolí, faka instruisto en Ml. Boleslav.

Frant. Schwarz, fergisisto en Sezimovo Ústí.

Diplomon pri la Kapableco instrui Esperanton en
lernejoj kaj kursoj ricevis (en la krampoj estas temo
de la hejma tasko de la ekzamenato):

Jiří Bartoš, maŝinseruristo, t. t. studanto de la In-
dustria lernejo en Ml. Boleslav (Turismo kaj alpinis-
mo).

Vlasta Boháčová, faka instruistino en Praha (En ki-
un gradon de lernejoj Esperanto plej taŭgas?).

Jan Dominik, profesoro en Brno (Pri viva vorto).

Inĝ. Karel Fanta, oficisto de ŝt. fervojoj en Liberec (Ekspozicio en Liberec 1946).

PhC Jan Geryk, koncertmajstro en Radio en Brno (Ĉeĥa muziko en Anglio dum la mondmilito).

Josef Hanuš, ĉefa oficisto de ŝt. fervojoj en Ĉ. Lípa (Kunmeto de vortoj en Esperanto).

Antonín Jandík, komerca oficisto en Pardubice (Prepozicioj en Esperanto).

Stanislav Jeřábek, komercisto en Prostějov (Esperanto kaj la komerco).

Alois Košťál, librotenisto en Trnovany (Ŝakludo inter esperantistoj).

Frant. Patera, teknika oficisto en Cheb (Elparolo kaj akcento en Esperanto).

Jar. Pelcman, modelisto en ŝkoda-fabrikejoj en Plzeň (Batalado por socialismo kaj lingvo internacia samtempe kaj sammaniere).

Antonín Sattěk, faka instruisto en Příbor (Ĉu ĉeĥoj estas pli muzikemaj ol ceteraj nacioj?)

Antonín Slanina, tajloro en Praha (Oratora kurso kiel suplemento en Esperanto-kurso por progresintoj).

Josef Slepíčka, ĉefa oficisto de ŝt. fervojoj en Vodňany (Signifo de universalaj kongresoj).

Zdeněk Tubl, komerca oficisto en Praha (Rilato de eklezioj kaj religioj al Esperanto).

Jan Valeš, komercisto en Praha (Ĉefismoj en Esperanto).

Ĉe la unuagrada ekzamenoj estis donitaj notoj

eminente	2
tre bone	6
bone	3

Ĉe la duagrada ekzamenoj estis klasifikitaj kiel

eminente kapablaj	3
tre bone kapablaj	5
bone kapablaj	3
kapablaj	5

Ĉiuj ekzamenitoj akceptu nian gratulon pro sia sukceso kaj dankon pro sia idealismo, kiu instigis ilin en persisto al la celo. Persisto estas virto por nia laboro la plej bezona.

La saman tagon, kiam la ekzamenoj finis, sabaton 28. IX. je la 21-a horo informis pri la ekzamenoj la malongonda disaŭdigo el Praha. Prelegon 8-minutan legis unu el la ekzamenitoj s-o St. Jeřábek el Prostějov, kiu donis raporton pri la ekzamena procedo kaj rezulto kaj legis la esperantlingvan tradukon de la skriba tasko por la duagrada ekzameno. Lia prelego pruvis, ke li prave estis trovita »tre bone kapabla«.

Teksto al Poem de Zdeněk Fibich en Esperanto. »Poem« estas unu el la plej sukcesaj komponaĵoj de la fama ĉeĥa komponisto (1850—1900). Pro la sukceso de la muziko verkis Karel Balling sub ĝi ĉeĥan versan tekston, kiu fariĝis tre populara. Nun (en septembro 1946) aperis tiu ĉi komponaĵo por piano, voĉo kaj violono (laŭ plaĉo) kun tekstoj ĉeĥa, angla, franca kaj esperanta. Tiu ĉi estas farita de Rudolf Hromada kaj nepre superas la tekstojn anglan kaj francan estante multe pli laŭvorta kaj same bone kantebla kiel la originalo ĉeĥa. Li plurfoje sukcesis imiti eĉ la sonojn ekz.: Por ĉeĥa *háj* oni kantas *gaj'*, por *dál val'*, *stín ĝin*. Enmeto de esperanto-teksto en tian eldonajn tre popularan signifas per si mem propagandon laŭ du vidmanieroj. Estas propagandata ĉeĥa muziko al alilandanoj, estas vidigata kantebleco de esperanto al ĉeĥaj

muzikantoj. La verkon eldonis firmao Fr. A. Urbánek a synové en Praha II, vedle Národ. divadla. Ĝi estas tre bele presita kaj kostas 18 Kčs en ĉiuj librovendejoj. Por fremdlando ĝi kostas 4 respondkuponojn kaj liveras ĝin nia Libro-servo.

Antaŭ nelonge aperis ĉeĥa libro »Štafeta« de František Omelka, aŭtoro de »Aventuroj de Antonio«. Eldonejo: »Tisk«, Zlín, 1946, presejo: Česká grafická unie, a. s., Praha, prezo 80.— Kčs broŝ. Ilustris A. M. Machourek. Ricevebla en librovendejoj. - Sur la kovrilo de la libro estas klarigo, ke ĝian aperon ebligis Esperanto kaj kanadaĵ Esperantistoj. Studento Jack Scrivener el Vancouver prizorgis detalan materialon por la libro, priskribanta okazintaĵojn en Alasko, kiu emociis la tutan civilizitan mondon antaŭ dudek jaroj, kaj almetis jenan leteron (ĝi estis en la j. 1939): »Mi komencis lerni la ĉeĥan lingvon. Ni preĝas en Kanado por la libereco de via lando. Same kiel via ŝtato, ankaŭ la Brita imperio, Francujo kaj Usono estas demokrataj landoj, kie perforto ne signifas juron. Mi ne diras pli, ĉar tio povus malutili al vi. *Dio savu la Ĉeĥoslovakian respublikon!*«

Informo pri la E-prelego de L. G. C. de Jong en Praha estis disaŭdigata en pluraj lingvoj per la malongonda elsendo de Praha. Redaktoro de l' informo, liverita de ĈTK, akcentis precipe la amikan atmosferon inter diverslandaj Esperantistoj.

Konfirmo el USSR pri aŭskultado al E-elsendoj de Praha. El Sovetunio (Leningrad) venis al la Radio Praha, fine de sept., la unua letero, konfirmanta aŭdon de nia mallongonda E-programo. La skribinto estis plena de ĝojo, ricevinte hazarde la E-elsendon de Praha. Li diras, ke la E-movado ŝajne malaperis en Sovetunio kaj petas informon, ĉu la movado renoviĝis en la mondo.

VERDA STACIO refunkcios! Niaj eksterlandaj amikoj senĉese petas pri renovigo de la Verda stacio. Baldaŭ plenumiĝos ilia kaj nia deziroj. La Verda stacio Praha elsendis la unuan inaŭguran artprogramon antaŭvespere de la nacia festotago ĉeĥoslovaka, la 27-an de oktobro, je 23.00—23.30 h. de MET, per la stacio Praha I. La programo kompilita de Dr T. Pumpr estis tre taŭga por sia celo. Aktoroj de teatroj en Praha eminentis legante kaj kantante. Reĝisoris Bezdiček, komentariis Hromada. Detalan programon ni enskribos en venonta numero.

Grava oficiala rekono al la Esperanto-disaŭdigoj. Inĝ. Arnošt Bělohávek, ĉefredaktoro (en la estraro de l' ministerio por informado) de la fremdlingvaj disaŭdigoj konstantis en sia radioprelego »La fremdlando rigardas nin« (per la stacio Praha II., la 10-an de julio, je la 18,20 horo): »Praha elsendas en dekunu lingvoj: por Bulgario, Jugoslavio, Sovetunio, Anglio (kpt.) kaj krom tio en Esperanto, sur la mallonga kaj meza ondoj. La Esperanto-elsendado apartenas al la plej multe aŭskultataj el ĉiuj.« - En letero, sendita al nia as. sekr. J. M., inĝ. Bělohávek skribas: »Via letero, kiun mi tralegis kun neordinara intereso, instigis min, konatiĝi pli proksime kun la senperaj kunlaborantoj de la Esperanto-elsendado. Mi vizitis la Ĉs. radion kaj kompletigis ankoraŭ viajn informojn. — Mi esperas, ke vi nenion kontraŭdiros, se mi uzos Viajn detalajn informojn por konatiĝi nian publikon kun la laboro

de l' Esperanto-Asocio en ĈSR. — Mi aludis jam kelkfoje en miaj gazetartikoloj, ke la Esperanta mallongonda elsendado estas la unusola, kiu havas pli grandan resonon en la eksterlando.« (La letero venis en koverto de la cit. ministerio.)

Lecionoj de Esperanto-lektoro en Teknika altlernejo en Praha Ph Dr Aug. Pitlík komencis en oktobro, po du horoj semajne.

Regiona kunveno en Olomouc okazos la 15-an de decembro, antaŭtagmeze. La Asocio invitas al grandnombra vizito. Samideanoj dezirantaj partopreni la amuzan letervesperon de la Esperantista Societo en Olomouc, okazanta sabaton la 14-an de dec. vespere, bonvolu sin ĝustatempe anonci ĉe Vlast. Blažek, str. Dvořákova 36.

Redakcio parolas.

En nia numero ni dediĉos grandan parton da loko al informoj organizaj. La adresoj tie donotaj estas el respondoj al demandaroj, kiujn ni dissendis al organizitaj samideanoj. Estas grave, ke aktivaj esperantistoj konu almenaŭ siajn adresojn. La listoj ne estas ankoraŭ tro longaj. Ni atendas pluajn nomojn por plilongigi tiajn nomarojn.

KIE KUNVENAS ESPERANTISTOJ EN ĈEĤOSLOVAKIO.

Brno	mardo, 20 h.	hotelo Passage, str. Lidická.
České Budějovice	mardo, 20 h.	hotelo Slunce, placo Masarykovo.
Doksy	merkredo, 20 h.	hotelo U sysla.
Hluk	rendevuejo	sukeraĵejo Borýsek.
Hradec Králové	merkredo, 20 h.	kafejo Národní.
Karlovy Vary	mardo, 18 h.	bandomo Kosmos, str. Zahradní 41.
Kopřivnice	ĉiu dua merkredo, 19 h.	burĝa lernejo.
Mladá Boleslav	mardo, 20 h.	hotelo Grand.
Olomouc	jaŭdo, 19 h.	klubejo pl. Masarykovo 25.
	mardo, 16 h.	parko apud la Memorŝtono.
Ostrava	sabato, 19 h.	Lidový dům Na kamenci.
Plzeň	sabato, 20 h.	Měšťanská beseda.
Praha	merkredo, 20 h.	kafejo Louvre, str. Národní 20.
Prostějov	jaŭdo, 20 h.	domo de Svaz ĉ. mládeže.
Tábor	mardo, 19 h.	hotelo Znamenaček, str. Stalinova.

UNIVERSALA Kongreso (32-a) estos en Bern, 26a Julio — 2a Aŭgusto, 1947. Adreso: 32a Universala Kongreso de Esperanto, Bundesgasse 20, Bern, Svislando.

KONGRES-KOTIZOJ

	Ĝis 31-12-46	Ĝis 31-3-47	Poste
1. Kongres-kotizo: svisaj frankoj aŭ ŝilingoj	25,- 30/-	30,- 35/-	35,- 40/-
2. Por la edzo aŭ edzimo de kongresano	sv. fr. 12 aŭ 15/-	sv. fr. 15 aŭ 18/-	sv. fr. 20 aŭ 24/-
3. Por ĝejnuloj ne pli ol 20-jaraj	sv. fr. 10 aŭ 12/6	sv. fr. 12 aŭ 15/-	sv. fr. 15 aŭ 18/-

Aliĝilojn kaj pagojn oni sendu al la Kongreso laŭ la supra adreso, aŭ al Internacia Esperanto-Ligo, Heronsgate, Rickmansworth, Herts., Anglujo.

Nia Asocio klopodas pri faciligoj por pasportoj.

MI, VI, ILI ONI RIDU, EĈ SE LA MOTIVO MANKAS!

Malico.

La perfekteco ne estas homa, kaj nenia homa kreaĵo estas absolute perfekta. Same la homa logiko ne estas perfekta, sekve nenia homa kreaĵo estas absolute logika. Ankaŭ Esperanto estas tia.

Mia amiko Maliculo tre trafe kapblas tion demonstri. Laŭ li kamparano ja ne estas homo: kampa rano estas besto! Kaj koturno ne estas besto: Ĝi ja estas urno por enmeti koton!

Mi faris al li gratulon pro la »genia« deduktkapablo; li indigne respondis, ke ke li neniam gratas, kaj sekve ne estas gratulo!

Kial mi respondus, ke li estas malŝaga ansero? Li ja rebatus, ke li ne estas ero de anso...

Kun Maliculo mi neniam plu diskutis. (Flandra Esperantisto, sept. 1946.)

Usonaj proverboj:

La mondo estas fotoaparato. Ridetu, mi petas!

La genio estas farata de kvarono da inspiro kaj tri kvaronoj da ŝvito.

Ne haltigu la plugilon por kapti la muson.

(Svisa espero, aprilo-majo 1946.)

Se via fraŭlino diris al vi, ke vi estas perfekta idioto, estu konsolo por vi, ke nenio en la mondo estas perfekta. (Dikobraz)

Atentu, atentu! Timiga informo! Tiuĵ ĉi komikaj ridigiloj estas la lastaj, kiujn ni prenas el presita materialo. De nun ni publikigos sole tiujn, kiujn esperantistoj elpensis! Do kamaradoj! Do samideanoj! Do verduloj! Ek al funkcio de inventistoj de spritajoj novaj! Esperantistoj taŭgas por ĉia ajn funkcio. Do jen!

Vychází měsíčně (10krát do roka). Majitel, vydavatel, a nakladatel Svaz esperantistů ĈSR v Praze 47. Redaktor Dr. Stan. Kamarýt. Ročně 70 Kčs s členstvím. Bez členství 60 Kčs. Ti skem Jar. Strojila v Přerově. Účast na poštovní novinové službě povolena ředitelstvím pošt v Brně čís. jedn. IA-4-2370-0/37132 - 15. 3. 46. Dohlédací poštov. úřad Přerov 2.